

gemeente [gD] Doetinchem

Kadernota 2022

Kadernota 2022

1 juni 2021

Voorwoord

Voor u ligt de kadernota 2022 van de gemeente Doetinchem. Jaarlijks presenteren we een kadernota als voorbereiding op de programmabegroting. Ook in dit laatste jaar van deze bestuursperiode vormt de uitvoering van de coalitieagenda 'Doetinchem werkt samen aan een duurzame toekomst' de basis voor de kadernota en begroting. Dat het daarbij van belang is in te blijven spelen op de veranderende wereld om ons heen, werd in de afgelopen periode meer dan duidelijk, toen de corona-epidemie losbarstte en de wereld van velen op de kop werd gezet. In de kadernota actualiseren we het financieel beeld en maken waar nodig en mogelijk nieuwe keuzes.

In deze kadernota kiezen we er voor om te blijven investeren in Doetinchem als vitale centrumgemeente van onze regio. Een gemeente waar het prettig wonen, werken en recreëren is in onze stad, de dorpen en wijken en in het prachtige buitengebied. Doetinchem heeft uitstekende voorzieningen waar zowel Doetinchemmers als Achterhoekers van profiteren. Een gezonde groei van onze gemeente in de komende 15 jaar is daarvoor wat ons betreft van groot belang. We gaan uit van 70.000 inwoners in 2036, het jaar waarin Doetinchem 800 jaar stadsrechten bezit. Daarom is het wezenlijk te investeren op sociaal, economisch en fysieke terreinen. Tegelijk moeten en willen we ook financieel een gezonde gemeente zijn. Gemeenten worden de laatste jaren echter steeds krapper in het pak genaaid: de taken en verplichtingen vanuit het rijk nemen toe, maar de geldstroom die daar tegenover staat groeit niet navenant mee. Het gevolg is dat we u een sluitende begroting voor het jaar 2022 aanbieden, maar dat het meerjarenperspectief vooralsnog een min laat zien.

In de kadernota schetsen we allereerst de beleidsmatige hoofdlijnen. De vier programma's uit onze begroting komen daarbij aan bod. Verderop in deze kadernota treft u de financiële aanmeldingen binnen de programma's en het effect hiervan op het financiële beeld, dat als opmaat dient voor de begroting 2022-2025.

Inhoudsopgave

Voorwoord.....	4
1. Beleidsmatige hoofdlijnen.....	6
1.1 Programma 1 Doetinchem centrumstad.....	7
1.2 Programma 2 Sterke samenleving	8
1.3 Programma 3 Veranderende leefomgeving.....	10
1.4 Programma 4 Organisatie en financiën	11
2. Aan-en afmeldingen per programma.....	12
2.1 Aan- en afmeldingen programma 1 Doetinchem centrumstad.....	12
2.2 Aan- en afmeldingen programma 2 Sterke samenleving	17
2.3 Aanmeldingen programma 3 Veranderende leefomgeving.....	19
2.4 Aanmeldingen programma 4 Organisatie en financiën.....	23
3. Corona.....	26
3.1 Herstellen van de Coronacrisis	26
4. Financiële positie gemeente Doetinchem 2020 – 2024	27
4.1 Financiële uitgangspunten in de kadernota 2022 en begroting 2022	27
4.2 Financieel meerjarenperspectief van de kadernota 2022	27
4.3 Vermogenspositie.....	29
Bijlage 1: Overzicht risico's in relatie tot de weerstandscapaciteit	30

1. Beleidsmatige hoofdlijnen

Vitale centrumgemeente

Doetinchem is met recht de hoofdstad, of -voor wie zich toch wat bescheidener wil uitdrukken -, de centrumgemeente van de Achterhoek. We hebben een stabiele, diverse economie die volop kansen biedt. Voorzieningen van hoge kwaliteit zorgen er voor dat wonen, werken en vrije tijd hoge scores krijgen. Doetinchem heeft een sterke samenleving, waarin mensen naar elkaar omzien en er een bloeiend verenigingsleven is. Samen met ondernemers, organisaties en inwoners werken we in onze regio en in Doetinchem aan de kwaliteit van onze woon- en leefomgeving, het versterken van onze regionale economie en streven we naar een optimale gezondheid voor onze inwoners. Dat wordt gezien, want de Achterhoek scoort hoog in de brede welvaartsindex.

Doetinchem kloppend hart van Nederland

Bovenstaande is een knipoog naar het recent verschenen WUR rapport over Nederland in 2120, maar tegelijk is het meer dan een knipoog. We zien op dit moment namelijk al een autonome groei in inwonertal, niet alleen in Doetinchem maar in de Achterhoek als geheel. Voor een deel bestaat deze groei uit nieuwe inwoners van buiten de regio. In hoeverre deze ontwikkeling zich zal doorzetten, is op dit moment nog niet in te schatten. Echter, door de coronacrisis zien we een sterke herwaardering van een woonomgeving met veel groen en ruimte, een versnelde ontwikkeling van digitaal werken en een herwaardering van goede voorzieningen op korte afstand. Dat biedt kansen om in onze vergrijzende regio meer twintigers en dertigers aan te trekken en zo de bevolkingssamenstelling in balans te houden. Dat is nodig om de draagkracht van onze samenleving te versterken en om de positie van centrumgemeente voor onze regio ten volle waar te kunnen maken.

We laten onze Achterhoekse bescheidenheid vieren en zetten een stip op de horizon. De ambitie om te groeien naar 70.000 inwoners in 2036, om de vitale centrumgemeente van de Achterhoek te zijn en blijven, is door uw raad omarmd. De eerste stappen zijn gezet om deze opgave met verve en tegelijk zorgvuldig op te pakken. We doen dat uiteraard op een wijze die passend is in het huidige tijdsgewricht; een duurzame ontwikkeling waarbij wonen, werken, natuur en klimaat in balans zijn voor een gezonde en prettige leefomgeving.

We merkten in de eerste gesprekken met uw raad dat 'Doetinchem 2036' een palet aan ideeën en energie los wist te maken. We zullen de komende maanden gebruiken om ook bij inwoners en ondernemers input op te halen. Het mag duidelijk zijn dat dit een ambitie is die aan vele thema's raakt. Daarom loopt dit als een rode draad door de vier programma's van onze begroting. Werken aan de opgaven 'Doetinchem 2036' betekent ook voor ons als bestuurders en onze ambtelijke organisatie een omslag: van beheergemeente naar ontwikkelgemeente. En, we zullen financieel moeten investeren, de kosten gaan voor een deel immers voor de baten uit. Maar wellicht net zo belangrijk is het behouden van de huidige kwaliteiten.

Coronapandemie

Het afgelopen jaar was uitzonderlijk door de coronacrisis die ons wereldwijd trof. De pandemie heeft al ruim een jaar grote invloed op het dagelijks leven van onze inwoners. Ook economisch zien we een flinke impact, waarbij de verschillen tussen de diverse sectoren groot zijn. We zien een grote maatschappelijke en economische veerkracht bij inwoners en ondernemers die hopelijk ook zal leiden tot een snel herstel. Echter, het is van groot belang alert te zijn voor gevolgen die langer doorwerken of die minder makkelijk te overwinnen zijn. Vanuit het rijk en provincie zijn er mogelijkheden voor financiële steun en ook hebben wij de door ons vorig jaar gevormde coronareserve.

Financieel te krap in het pak genaaid

Net als veel andere gemeenten heeft Doetinchem geen ruime financiële positie. Doetinchem is een middelgrote gemeente maar wel een met een belangrijke centrumfunctie voor de regio. Het rijk heeft de afgelopen jaren heel wat taken naar de gemeenten en zeker ook naar centrumgemeenten overgeheveld. Op zich een prima ontwikkeling omdat de regio voor veel taken een ideale schaalgrootte heeft. Echter, de financiële middelen om die taken naar behoren uit te voeren zijn niet navenant gegroeid waardoor we financieel inmiddels veel te strak in het pak zijn genaaid. Wij hebben jarenlang een uiterst zorgvuldig financieel beleid gevoerd en in diverse bezuinigingsrondes echt alle lucht uit onze begroting geperst. Dat maakt dat we, zeker met onze ambities voor de toekomst, buitengewoon creatief moeten zijn. Bezuinigen is vaak de eerste gedachte, maar we denken ook aan uitgaven verlagen en inkomsten verhogen. We zullen ook meer steun moeten genereren bij de provincie, het rijk en andere partners; dat kan financiële steun zijn, maar ook menskracht of kennis.

Gezien diverse ontwikkelingen (coronacrisis, economische verwachtingen, formatie nieuw kabinet, herverdeling Gemeentefonds, Doetinchem 2036, etc.) is het ons nog gelukt om voor het jaar 2022 een structureel sluitende begroting te hebben, echter voor de volgende jaarschijven lukt ons dit niet.

1.1 Programma 1 Doetinchem centrumstad

Groeien in kwaliteit - Doetinchem 2036

We zullen onze groeiambitie verantwoord en bewust invullen, zodat er niet alleen groei ontstaat in kwantiteit maar vooral in kwaliteit. Om te zorgen dat we onze economisch potentieel ten volle benutten is het zaak om arbeidskrachten te verleiden om in Doetinchem te komen werken. De focus ligt daarbij met name op werkende mensen tussen de 25 en 45 jaar. Om de aantrekkelijkheid van onze gemeente te vergroten zetten we op korte en langere termijn stappen. Zo kijken we naar kansen op relatief korte termijn, bijvoorbeeld doorpakken met woningbouwprojecten die we op de plank hebben liggen, de transformatie van winkels en lege kantoorpanden of het versnellen van de uitgifte van bedrijventerreinen. Anderzijds werken we aan de ontwikkeling op lange termijn. Als eerste stap voorzien we een 'visiedocument Doetinchem 2036' dat als basis kan dienen voor verdere programmatische uitwerking op diverse terreinen. Uiteraard gaat het dan om thema's als wonen, werken en voorzieningen, maar ook om het vraagstuk voor welk type nieuwe inwoners is Doetinchem interessant en hoe verleiden we hen zich hier te vestigen?

Toplocatie Oost

Onderzoek door prof. Hospers laat zien dat Doetinchem een stabiele en veelzijdige economie heeft met veel interessante bedrijven, de zogenaamde 'small giants'. De kunst is om meer gebruik te maken van netwerken en verbinding te maken met de regio's om ons heen zoals Arnhem/Nijmegen en Food Valley, zodat Doetinchem kansen benut en meer naamsbekendheid genereert. Voor Doetinchem en de Achterhoek is het aantrekken en binden van (nieuwe) medewerkers de grootste opgave voor de komende tijd. Daarnaast kan de economie aan kracht winnen door gezamenlijke innovatie op de bedrijventerreinen te stimuleren en door ketens in beeld te brengen en te verkorten. Samen met ondernemers maken we dit jaar een Agenda voor de Doetinchemse economie om deze punten verder uit te werken.

Doetinchem is sterk in bedrijventerreinen en een van de weinige gemeenten in Oost Nederland die nog uitgifbare gronden heeft. Voor het A18 bedrijvenpark hebben we momenteel een wachtlijst op het zuidelijk deel en zien we mogelijkheden voor uitgiften op het noordelijk deel. Verkoop draagt naast een groei van onze economische kracht ook bij aan opbrengsten. Dit maakt dat we tevens kijken naar revitalisatie van en een masterplan voor de andere bedrijventerreinen.

Centrumstad en stadscentrum

Onderzoek laat zien dat middelgrote steden het over het algemeen beter doen dan de grote steden als Amsterdam of Den Haag. Daarbij merken we op dat het afgelopen jaar voor ondernemers in onze binnenstad en dorpscentra buitengewoon lastig is geweest door de sluiting van horeca en veel winkels en het verbod op evenementen. De vraag is hoe snel ondernemers de draad straks weer kunnen oppakken. Daarom is het van groot belang dat we het komend jaar de vinger aan de pols houden en de goede keuzes maken voor de dorpscentra en de binnenstad. Daarbij houden we het lange termijn perspectief nadrukkelijk voor ogen. Transformaties van 'lelijke' of onrendabele locaties, die we in samenwerking met betrokkenen oppakken, zullen gericht zijn op het versterken van de belevingswaarde en leefbaarheid in de dorpscentra en de binnenstad. Zo wordt dit jaar in het gebied tussen Oude IJssel en de binnenstad het Park of Dutch Dreams ontwikkeld, een groene oase gebaseerd op de visie van de beroemde Achterhoekse tuinarchitect Piet Oudolf. Ook cultuur en evenementen leveren een belangrijke maatschappelijke waarde, die we nadrukkelijk koesteren en verder tot bloei laten komen. Als gevolg van trends, soms versterkt door corona, zal het binnenlands toerisme erg veranderen in de komende tijd. Met onze koersnotitie vrijetijdseconomie hebben we een uitstekende basis om ook als Doetinchem te kunnen innoveren. Hulp van bijvoorbeeld de provincie kan nodig zijn om deze extra impuls waar te kunnen maken.

Bereikbaarheid en mobiliteit

Bereikbaarheid is zowel regionaal als lokaal een belangrijk thema. Regionaal zetten we ons in voor de bereikbaarheid van en naar de Achterhoek maar ook fijnmazig binnen onze regio. Rijk en provincie zien regionale mobiliteitshubs als belangrijke ontwikkeling voor komende jaren. Bij deze hubs voorziet

men een combinatie van wonen werken. De provincie Gelderland ziet Doetinchem als een van die mobiliteitshubs, hetgeen naast een verbetering van de bereikbaarheid kansen biedt voor de verdere ontwikkeling van de stationsomgeving.

Op lokaal niveau zijn de speerpunten verkeersveiligheid, duurzaamheid en gezondheid. Mensen nemen steeds vaker de (elektrische) fiets voor de korte en middellange afstand en dat willen we uiteraard stimuleren en faciliteren. Bij de herinrichting van wegen zorgen we er dan ook voor dat deze uitnodigend zijn voor voetgangers en fietsers, hetgeen komend jaar bijvoorbeeld zichtbaar wordt bij de herinrichting van de Gaswal-Missetstraat.

Om de bereikbaarheid en mobiliteit te verbeteren doen we verschillende aanvragen om kredieten beschikbaar te stellen voor vernieuwingen aan wegen. Bovendien stellen we de komende jaren structureel aanvullende onderhoudsbudgetten beschikbaar voor de uitvoering van het wegenbeleidsplan.

Veiligheid en handhaving

Belangrijke thema's zijn het tegengaan van ondermijnende criminaliteit en het thema zorg en veiligheid. Twee thema's die in heel veel lagen en verschijningsvormen in onze samenleving aanwezig zijn. Als we kijken naar het thema ondermijnende criminaliteit dan zetten we met de hele veiligheidsketen specifiek in op het onderdeel drugs. Daarnaast hebben we een regionale opgave en aanpak om ondermijnende criminaliteit tegen te gaan, te verstoren of te beëindigen. Een ander belangrijk thema voor de komende jaren is zorg en veiligheid. Door het versterken van de verbinding tussen partners in de keten van zorg en veiligheid zetten we in op het voorkomen van onveilige situaties.

Handhaving is een van de taken waarvoor (door het rijk) steeds meer verantwoordelijkheid bij gemeenten wordt belegd, zonder dat hier extra financiële middelen tegenover staan. Bij de uitvoering van de coronamaatregelen werd dit eens te meer duidelijk. Al met al constateren we dat we noodgedwongen sterk moeten prioriteren bij de inzet van onze handhavers.

1.2 Programma 2 Sterke samenleving

Gewoon gezond leven

Doetinchem heeft een sterke samenleving, met gezonde en sterke sociale structuren, hetgeen een goed fundament vormt voor de gezondheid en het welbevinden van onze inwoners. Hoewel onze regio vergrijst, zien we tegelijk dat senioren steeds vitaler en gezonder zijn en de grote gezondheidsproblemen zich vooral in de laatste twee levensjaren voordoen. Achterhoek breed streven we ernaar om de gezondste regio te worden, waarbij we ons ervoor inspannen dat onze inwoners zich gezond en gelukkig voelen en minder zorg nodig hebben. De focus van het regionale Preventieakkoord ligt daarbij op gezondheid, preventie en leefstijl.

Ook is in Doetinchem de lokale preventieagenda vastgesteld waarbij sport en cultuur centraal gesteld worden. Met ons Sportbedrijf Doetinchem, Amphion cultuurbedrijf, de bibliotheek en Buurtplein hebben we een stevig fundament gelegd voor de gewenste ontwikkeling. De preventieagenda is het vertrekpunt voor het leggen van meer verbindingen tussen kernpartners, overige maatschappelijke partners en initiatiefnemers en voor de uitbreiding van activiteiten gericht op gewoon, gezond leven. Zo verstevigen we preventie aan de voorkant. Dat betekent dat onze partners nog meer activiteiten zullen aanbieden gericht op sport, bewegen, cultuur en ontmoeten waardoor meer inwoners deelnemen aan activiteiten die bijdragen aan gewoon gezond leven. Onze jeugdige inwoners hebben onze prioriteit, dus geven we nadrukkelijk opdracht om activiteiten voor en met het onderwijs vorm te geven. We maken afspraken om de activiteiten van de GGD, die een belangrijke bijdrage leveren aan de gezondheid van inwoners, nog beter te laten aansluiten bij de activiteiten die onze lokale partijen uitvoeren. Bij de actualisatie van de uitvoeringsagenda van het armoedebeleid staat preventie ook voorop. We willen zoveel mogelijk voorkomen dat inwoners te maken krijgen met schulden en zetten daar op in.

Arbeidsmarktagenda

Een analyse van de arbeidsmarkt laat zien dat er vooral in de sectoren zorg, techniek, ICT, transport en logistiek nu en in de komende tijd volop werk is. Veel extra arbeidskrachten zijn nodig om onze economische agenda te realiseren. Juist daarom benutten we alle mogelijkheden van de inclusieve arbeidsmarkt. Onze focus blijven we daarbij leggen op jongeren en inburgeraars. Met het Actieplan

Achterhoekse Jongeren en de Rode Loper Aanpak willen we bereiken dat alle jongeren naar school gaan, aan het werk zijn of een andere zinvolle dag invulling hebben. De nieuwe Wet inburgering biedt kansen om meer inburgeraars te laten participeren. Als gevolg van Corona hebben we te maken met de begeleiding van nieuwe, vaak kansrijke, doelgroepen. We zetten ons met het regionaal mobiliteitsteam in om hen van-werk-naar-werk te begeleiden en met het Achterhoekse Talentenfonds zijn er volop kansen voor om- en bijscholing.

Voorzieningen voor de toekomst

Onze voorzieningen zijn van hoge kwaliteit en grote maatschappelijke meerwaarde nu en in de toekomst. Zeker in het licht van de ontwikkelambitie die we als gemeente hebben uitgesproken is het van belang dat we blijven innoveren, denk aan het Sportbedrijf Doetinchem en Amphion Cultuurbedrijf. We streven er immers naar dat de huidige maar ook toekomstige inwoners van onze voorzieningen gebruik kunnen maken. Mogelijk dat ook voor sommige voorzieningen groei nodig of wenselijk is, we denken daarbij aan cultuur en sport, die beide een belangrijke regionale functie vervullen. In het onderwijs zien we een dergelijke ontwikkeling reeds plaatsvinden; in het basisonderwijs ervaren we op dit moment al krapte in huisvesting door autonome groei. Samen met schoolbesturen en de gemeenteraad werken we hiervoor een vlekkenplan onderwijs uit. We zien het als een opgave om het 'noaberschap' in onze gemeenschap in stand te houden en de maatschappelijke draagkracht in onze wijken en buurten te versterken, door activiteiten en door voorzieningen. De wijkprogrammering is hierbij een belangrijk instrument.

Maatschappelijke draagkracht - Corona

De maatschappelijke beperkingen als gevolg van de Corona pandemie hebben in elk geval op korte termijn grote gevolgen voor onze inwoners. We zien allerlei creatieve initiatieven waarbij inwoners elkaar helpen en inspireren, maar ook een toename van eenzaamheid onder zowel ouderen als jongeren. Sommige jongeren hebben een leerachterstand opgelopen en ook voor veel vrijwilligers en mantelzorgers waren de effecten groot. Bij diverse voorzieningen en regelingen zien we een uitgestelde vraag, we noemen hier minimabeleid, Wmo, Jeugd en LerenWerkt. Ook organisaties en verenigingen op het gebied van sport, cultuur, vrijetijdsbesteding en levensbeschouwing worstelen met alle beperkingen. Weliswaar zijn er diverse ondersteuningsmogelijkheden vanuit Rijk, provincie en onze gemeente, toch is het zaak alert te zijn op eventuele lange termijn aantasting van het maatschappelijk bindweefsel. Ook hier pakken we samen met de maatschappelijke organisaties de handschoen op om niet alleen naar het hier en nu maar ook de toekomst te kijken, bijvoorbeeld met betrekking tot het Nationaal Programma Onderwijs.

Beperkte beleidsvrijheid en te krappe rijksbudgetten

Het blijft een uitdaging om de juiste zorg en ondersteuning te organiseren en te bieden binnen de financiële kaders, die gevormd worden door de rijksbudgetten voor de uitvoering van diverse wettelijke taken. Ook voor het nieuwe inburgeringsstelsel dat in gaat per 1 januari 2022 voorzien we dat het lastig wordt om implementatie en uitvoering uit te voeren binnen de beschikbaar gestelde middelen.

Sinds de decentralisatie van de Jeugdwet, WMO en Participatiewet (2015) is sprake van een te krap rijksbudget. Dit manifesteert zich het sterkst op het rijksbudget voor jeugdhulp. Via een landelijk onderzoek is inmiddels aangetoond dat het rijksbudget structureel tekort schiet, waardoor gemeenten hun verantwoordelijkheid in het kader van de Jeugdwet onvoldoende kunnen vormgeven. Op basis hiervan lopen er diverse landelijke ontwikkelingen gericht op verbeteringen van het stelsel inclusief bijpassende middelen. Voor definitieve besluitvorming moet gewacht worden op een nieuw kabinet. Ondertussen werken we als Doetinchem door aan het in balans brengen van inkomsten en uitgaven binnen het Sociaal Domein. Dit doen we door verdere uitvoering te geven aan de maatregelen van de taskforce sociaal domein, waaronder een structurele inbedding van de functie POH Jeugd GGZ, het vormgeven van een stringente, effectieve toegang met extra focus op doorstroom/uitstroom en de vernieuwde inkoop van Jeugdhulp en Wmo inclusief Wonen. De vernieuwde inkoop draagt bij aan de volgende stap in de transformatie van het sociaal domein en daardoor aan het effectiever en efficiënter organiseren van passende zorg en ondersteuning voor onze inwoners.

1.3 Programma 3 Veranderende leefomgeving

Inspelen op veranderende woonbehoeften

Op dit moment ervaren we landelijk krapte op de woningmarkt. De Achterhoek en Doetinchem zijn momenteel zeer in trek, ook bij mensen van buiten de regio. We zien dat de maatregelen rondom corona tot gevolg hebben dat mensen andere eisen gaan stellen aan hun woonomgeving. Ze zijn bereid om fysiek verder van hun werk af te wonen omdat ze meer thuiswerken en gaan vervolgens op zoek naar een woning met relatief veel ruimte en groen. Doetinchem kan profiteren van deze ontwikkeling; als centrumgemeente met uitstekende voorzieningen en een gevarieerd aanbod aan woningen met veel uitloop in het groen.

Zeker in het licht van onze groeiambitie is het dan wel zaak om nieuw woningaanbod te creëren. We zullen versneld woningen in alle soorten en maten moeten bouwen om aan de groeiende vraag te voldoen; betaalbaar en duur, klein en groot, huur en koop, grondgebonden en appartementen. Dit biedt kansen voor nieuwe inwoners om zich in Doetinchem te vestigen en voor huidige inwoners om door te stromen naar een woning die bij hun levensfase past. En het biedt ons de gelegenheid om de huidige woningvoorraad verder te verduurzamen en levensloopbestendig te maken.

Om pro-actief in te spelen op de veranderende woonbehoeften, maar ook met het oog op onze ambities met betrekking tot Doetinchem 2036, investeren we in capaciteit en deskundigheid in de gemeentelijke organisatie. De aanmeldingen in dit programma dienen daarmee ook doelen in andere programma's.

Slim omgaan met schaarse ruimte

Doetinchem heeft een relatief klein grondoppervlak. Dat betekent dat we zorgvuldig en effectief om moeten gaan met de beperkte ruimte die er is. Transformatie van bestaande bebouwing en gebieden heeft bij ons daarom prioriteit. Het goede behouden en nieuwe gebruikers of gebruiksbehoeften op een slimme manier inpassen, of het nu gaat om woningen, circulaire economie, duurzame landbouw, of recreatie in het groen. De landschappelijke kwaliteiten van ons buitengebied, veelal in beheer van agrariërs en natuurbeheerders, zijn van grote waarde en verdienen een zorgvuldig beleid en beheer. Het besef van schaarse ruimte betekent ook dat we op een andere manier om moeten gaan met (leegstaand) vastgoed. Diverse ontwikkelingen bieden daarvoor aanknopingspunten. Zo zien we al enkele jaren een terugloop in de behoefte aan kantoren en winkelruimtes, die door corona verder wordt versterkt. Mensen gaan steeds meer internet winkelen en thuiswerken. Het PBL (Planbureau voor de leefomgeving) verwacht 40% meer winkelleegstand in de komende jaren en een afname aan de behoefte aan kantoren met 10-30%. In Doetinchem hebben we relatief veel kantoren en ook relatief veel winkels in de binnenstad.

We zetten in op deze transformatieopgave met een gerichte aanpak, en gaan onze gemeentelijke inzet op dit thema intensiveren. We doen dit op verschillende manieren: transformatie van kantoren naar woningen, transformatie van winkels naar woningen, transformatie van de ring rond het centrum naar aantrekkelijke woon- en leefgebied en transformatie van leegstaand vastgoed of 'loze ruimte' op bedrijventerreinen, zodat er meer bedrijvigheid kan ontstaan op hetzelfde grondgebied. Deze aanpak past bij onze woonvisie, bij onze binnenstadvisie en bij de lijnen die we met Toplocatie Oost hebben uitgezet. Voor met name de transformatie van bedrijventerreinen zijn er mooie koppelkansen om ook de CO₂ uitstoot te verminderen. Het revitaliseren van bedrijventerrein De Huet, opgenomen in het Regionaal programma werklocaties Achterhoek van de Provincie Gelderland, staat daarom hoog op ons ambitieëlijstje.

Zoeken naar balans

Het zoeken naar balans in alle ambities die we hebben, wordt de komende jaren een uitdaging. Enerzijds hebben we de wens om te groeien, waarvoor nieuwe woningen een must zijn. Anderzijds hebben we de wens om het groene karakter van onze gemeente te behouden, de buitenruimte zodanig in te richten dat deze uitnodigt om meer te bewegen en gezonder te leven, de biodiversiteit te bevorderen, willen we klimaatproblemen als verdroging, wateroverlast en hittestress het hoofd kunnen bieden en ruimte te geven aan initiatieven voor duurzame energieopwekking. Met het traject omgevingsvisie zetten we dit jaar belangrijke stappen. Nadat de deelvisies zijn voltooid, zijn we nu aan de slag met de Omgevingsagenda. Deze vormt de opmaat om te komen tot de Omgevingsvisie en geeft inzicht in de kansen voor Doetinchem en de dilemma's en keuzemogelijkheden. Het opstellen van de omgevingsagenda hangt ook samen met andere plannen, die in de loop van 2021 gereedkomen. Het deltaplan ruimtelijke adaptatie (DPRA), waarin klimaatmaatregelen worden aangekondigd, de warmtetransitievisie (WTV) waarin een keuze wordt voorbereid hoe en wanneer de

Doetinchemse woningen aardgasvrij zullen worden gemaakt en de regionale energiestrategie (RES), waarin op regionale schaal wordt afgesproken welke besparingsopgave we regionaal willen realiseren en op welke wijze (wind, zon op dak, zon op veld) we in de resterende energiebehoefte willen voorzien. Het gaat er om dat we alle ontwikkelingen, plannen en ambities in evenwicht weten te brengen.

1.4 Programma 4 Organisatie en financiën

Solide financiële gemeente

Tot op heden is het Doetinchem nog altijd gelukt om een sluitende begroting te presenteren. De laatste jaren met veel kunst en vliegwerk. Doetinchem is een middelgrote gemeente met een centrumfunctie voor de regio. Steeds meer taken komen op het bordje van centrumgemeenten te liggen. Een ontwikkeling die helemaal niet erg is, omdat de regio voor veel taken een ideale schaalgrootte heeft. Maar, wie kan ons vertellen hoe wij hier uitvoering aan kunnen geven zonder bijpassende financiële middelen? We hebben zorgvuldig financieel beleid gevoerd, meerdere malen fors bezuinigd en financiële reserves ingezet. Zo hebben wij in het sociaal domein de afgelopen jaren €10.5 miljoen bezuinigd. Deze stevige bezuinigingen laten zien dat we onze verantwoordelijkheid nemen, maar er zit een grens aan wat verantwoord is. Nog een klein zetje en we moeten nog meer snijden in basistaken zoals het onderhoud van wegen of het in stand houden van essentiële voorzieningen als de buurtcoaches, onze schouwburg of sportaccommodaties.

De financiële uitdagingen zijn echt niet iets van de laatste jaren. Al in de periode 2009-2015 hebben wij 37 miljoen euro ingezet om grip te krijgen op de economische bouw- en vastgoedcrisis. De opschalingskorting vanaf 2015 is ons een doorn in het oog, net als het decentraliseren binnen het sociaal domein met Rijkskorting. En als klap op de vuurpijl komt er nu de herverdeling van het gemeentefonds bovenop. En dan hebben we het nog niet eens gehad over de extra taken die gemeenten hebben gekregen zonder dat hier überhaupt financiële middelen voor beschikbaar kwamen. Denk aan circulaire economie of de regionale energie strategie. Onze zorgen hierover hebben wij kenbaar gemaakt aan de Tweede Kamer, de informateur, bij de gedeputeerde van de provincie Gelderland en via een ingezonden brief bij diverse media.

Op basis van de inzichten in deze kadernota 2022 lukt het ons om voor het jaar 2022 een structureel sluitende begroting te krijgen. De volgende jaarschijven zijn in lijn met de brief te strak in het pak genaaid op dit moment niet meer structureel sluitend te krijgen.

Aantrekkelijke werkgever

De wereld is door Corona behoorlijk op zijn kop gezet. In onze organisatie zien we zowel bestuurlijk als ambtelijk een enorme inzet om doelen te halen en onze taken zo goed mogelijk uit te voeren. Veel overleg en afstemming gaan digitaal en hoewel dat soms weleens wennen is, zien we dat het teamwork in onze gemeente fier overeind blijft staan! We verwachten dat ook als deze pandemie voorbij is, er meer gebruik gemaakt zal worden van de mogelijkheden om op afstand te werken. Digitale werkvormen worden een regulier onderdeel van ons dagelijks werk. We spelen daar op in met technische faciliteiten en ook met het gebruik en de inrichting van onze gebouwen.

De ambities die we hebben om te groeien, maken dat we ook moeten investeren in ons personeelsbestand. Immers, de kosten gaan deels voor de baten uit. Ook hebben we frisse denkkracht nodig om onze ambities waar te maken en als organisatie vanuit een veranderende mind set aan het werk te gaan. We zijn en blijven graag een aantrekkelijke werkgever!

Digitalisering en informatieveiligheid

Door ontwikkelingen in de samenleving en binnen de gemeentelijke dienstverlening, is er een steeds grotere behoefte aan digitaliseren. We streven er naar de informatietechnologie maximaal te benutten ter ondersteuning van de behoeften van inwoners en bedrijven. Daarom passen we de dienstverlening bij de balie aan en richten deze efficiënter in waardoor inwoners en ondernemers meer vanuit huis of kantoor kunnen regelen. Met het digitaliseren sluiten we aan bij inmiddels in Nederland breed ingevoerde vernieuwingen. Recente beveiligingsincidenten in ons land laten zien hoe belangrijk informatieveiligheid is. Wij investeren dan ook in extra capaciteit om hier op in te kunnen spelen.

2. Aan-en afmeldingen per programma

In het eerste hoofdstuk bent u meegenomen in de belangrijkste beleidsmatige ontwikkelingen. Deze ontwikkelingen, maar ook andere relevante ontwikkelingen die zich hebben gemanifesteerd na het vaststellen van de begroting 2021 moeten financieel gezien, worden vertaald in deze kadernota 2022. In een aantal gevallen bent u hier via een raadsmededeling of een raadsvoorstel al over geïnformeerd en worden de financiële consequenties hiervan vertaald. Het gaat om de volgende soorten aan- en afmeldingen:

1. Reguliere afwijkingen: afwijkingen door autonome ontwikkelingen zoals wetgeving, maatschappelijke en/of economische ontwikkelingen en aanmeldingen door nieuw beleid.
2. Afwijkingen op de Keuzerichtingen.
3. Afwijkingen door Corona.

De aanmeldingen zijn gegroepeerd volgens de vier programma's.

2.1 Aan- en afmeldingen programma 1 Doetinchem centrumstad

Reguliere afwijkingen

1. Versterken beleid vanuit economisch perspectief
0,6 fte schaal 11	2022: € -71.000	Structureel

Wat is de afwijking?

Wij blijven werken aan het versterken van de economische slagkracht van (de ondernemers van) Doetinchem en de Achterhoek. De (her)ontwikkeling van bedrijventerreinen, transformatie van vastgoed, de vitaliteit van de winkelgebieden en het stadscentrummanagement hebben onze grote aandacht. De woningbouwopgave en de groeiende werkgelegenheid vragen om actief samenhangend beleid en uitvoering. Ook heeft het beleidsterrein Economische Zaken veel raakvlakken met andere terreinen zoals het beheer van de openbare ruimte, veiligheid, en onderwijs. We willen graag deze integrale benadering intensiveren en de economische kracht van de centrumgemeente Doetinchem versterken. Daarom wordt voorgesteld hier 0,6 fte extra beleidsmedewerker op in te zetten.

2. Groene Icoon de Bongerd (saldo tlv alg. middelen)	2022: € -10.000	Incidenteel

Wat is de afwijking?

De buitenruimte (meer dan 1,0 hectare aan openbare ruimte) wordt deels heringericht, waaronder een herschikking van het bestaande parkeerterrein naar 2 parkeerterreinen. Een daadwerkelijke kwaliteitsslag, waaronder het vergroenen en het klimaatadaptief maken van de openbare ruimte, maakt op dit moment beperkt onderdeel uit van het project. Op grond van het huidige projectplan zal de herinrichting plaatsvinden op grond van de huidige kwaliteitseisen van het bestaande openbaar gebied. Naar onze mening een gemiste kans. Immers, het huidige winkelplein en het parkeerterrein wordt vanwege het bestaande versteende karakter door velen als onplezierig ervaren. Het gebrek aan groen en watervoorzieningen leidt ertoe dat het winkelcentrum De Bongerd op warme dagen een onaangename verblijfslocatie is. Op dit moment is het ook buiten de warme dagen geen uitnodigende plek om langer te verblijven. Een uitstraling die het juist wel zou moeten hebben, zeker gezien het aantal bezoekers en de sociale functie (ontmoeting) voor de wijk. Als gemeente willen we in dit gebied zoeken naar groene en duurzame combinaties die oplossingen bieden voor verkoeling overmatig of een tekort van regenwater en het versterken en beleefbaar maken van de biodiversiteit. Om dit te bereiken vragen we een budget aan voor € 10.000. Overige gelden die hiervoor nodig zijn, zijn toegezegde subsidies door de provincie Gelderland € 15.000 (subsidie provincie) en vanuit het rioleringsbudget is een bijdrage € 30.000 (bijdrage rioleringsfonds) beschikbaar gesteld.

3. MOBILITEIT: Algemene toelichting op de aanmeldingen i.h.k.v. het Uitvoeringsprogramma Mobiliteit

Algemene toelichting bij de hierna volgende aanmeldingen

Mobiliteit is het verplaatsen van personen en/of goederen. Dit is, met uitzondering van recreatief wandelen en fietsen, nooit een doel op zich. Mobiliteit staat ten dienste van een activiteit (bijvoorbeeld werken, wonen, sport, recreatie, sociale ontmoeting, cultuur, leisure, onderwijs) op een andere locatie. Mobiliteit heeft dan ook een relatie met vrijwel alle beleidsvelden. De komende jaren zien wij een verdere verschuiving optreden naar het investeren in infrastructuur voor de fiets, het beter benutten van ons verkeerssysteem, het wijzigen van het mobiliteitsgedrag en duurzaamheid (meer fietsen, minder spitsdruk). Daarnaast is investeren in de infrastructuur voor het autoverkeer toch ook nog nodig. Dat zien wij echter niet primair als een capaciteitsopgave maar als een kwaliteitsopgave voor de stad: herordenen van de verkeersstromen om aantrekkelijke stadsruimten en verblijfsruimten te creëren, die bijdragen aan de aantrekkelijkheid en economische vitaliteit van onze gemeenten. En uiteraard blijft daarnaast het verbeteren van de verkeersveiligheid voortdurend een speerpunt (mobiliteitsvisie 2016 – 2026). Voor investeringsmogelijkheden wordt er kritisch gekeken naar de mogelijkheden voor cofinanciering, samenwerking en werk-met-werk maken (groot onderhoud, ontwikkelingen en projecten). Daarbij zijn de volgende uitgangspunten geformuleerd:

- Onderhoud integraal aanpakken met mobiliteitsprojecten. Dat wil zeggen: de straat of weg niet terugleggen in de oorspronkelijke staat maar aanpassen aan de uitgangspunten van de Mobiliteitsvisie. Mogelijk is er extra budget nodig bovenop het onderhoud, maar dat is niet per definitie zo. In ieder geval is twee maal aanpakken van een straat of weg vele malen duurder dan integraal in één keer.
- Herontwikkeling en herinrichting integraal aanpakken en afstemmen op het mobiliteitsbeleid.
- Op vervangingsmomenten nieuwe afwegingen maken: verkeerslichten terugplaatsen of een ander type kruispunt inrichten, parkeerautomaat terugplaatsen of verdergaande digitalisering.
- Aansluiten en anticiperen op subsidiemogelijkheden.
- De agenda jaarlijks vertalen in een voortschrijdend actie- en uitvoeringsprogramma (doorkijk 1-4 jaar).

Een jaarlijks uitvoerings- en actieprogramma, dat financieel gedekt is, met een doorkijk naar de drie volgende jaren. Dat is ook gemaakt voor het jaar 2022. De genoemde werken zijn allemaal gekoppeld aan het wegcategoriseringplan dat de gemeenteraad in 2006 heeft vastgesteld. Daarbij is bepaald welke wegen in Doetinchem 30 km/uur en welke 50 km/uur moeten zijn en aan welke inrichtingseisen ze moeten voldoen.

Daarbij is kritisch gekeken naar wat moet om geen kapitaalsvernietiging te veroorzaken, werk met werk te maken, projecten cofinanciering t.b.v. verkeersveiligheid om aan de ambities te voldoen van de mobiliteitsvisie.

3a. Aanvullend krediet Wijnbergseweg – Doetinchemseweg €2.287.031	2023: €-81.700.	Structureel
3b. Krediet Hoofdstraat Gaanderen € 1.200.000	2023: €-38.900	Structureel
3c. Aanvullend krediet Herinrichting Rekhemseweg – Lijsterbeslaan € 1.222.500	2022: €-34.700	Structureel

Wat is de afwijking?

Het uitvoeringsprogramma vindt haar basis in de mobiliteitsvisie 2016-2026. De genoemde werken zijn allemaal gekoppeld aan het wegcategoriseringplan dat de gemeenteraad in 2006 heeft vastgesteld. Daarbij is bepaald welke wegen in Doetinchem 30 km/uur en welke 50 km/uur moeten zijn en aan welke inrichtingseisen ze moeten voldoen. De projecten maken allemaal onderdeel uit van het Uitvoeringsprogramma Mobiliteit dat het college in maart 2021 is vastgesteld. In het programma wordt voor de financiering ook verwezen naar de aanmeldingen voor de kadernota. De bedragen die zijn genoemd voor de projecten zijn de afgelopen jaren betaald uit de mobiliteitsgelden. Door de bezuinigingen zijn deze gelden niet meer automatisch beschikbaar en worden ze nu bij de kadernota aangemeld.

Dit zijn alle drie infrastructurele werkzaamheden waarvoor subsidie wordt ontvangen met daarbij de eis dat het werk op 31 december 2025 is uitgevoerd. Dat lijkt veel tijd maar het betreft grote projecten die een lange doorlooptijd kennen. In het kader van werk met werk maken kan er

combinatie gemaakt worden met de werkzaamheden rondom het rioleringsplan van BUHA, dit geldt voor de herinrichting Rekhemseweg – Lijsterbeslaan.

De **Wijnbergseweg** ter hoogte van de Bleek is ingericht tot een 30 km/uur weg. De Wijnbergseweg gaat echter nog verder en gaat uiteindelijk over in de Doetinchemseweg. Deze staan beiden in het wegcategoryeringsplan genoemd als erftoegangsweg. Met andere woorden, deze moet ingericht worden tot 30 km/uur gebied. Bovendien is dit een belangrijke route voor fietsers die vanuit Dichteren (door de nieuwe fietstunnel onder de Europaweg) via woongebied Wijnbergen richting centrum van Doetinchem willen. Op de wegen zit ook veel doorgaand verkeer dat we hier willen weren. Door de verdubbeling van de Europaweg zal de doorstroming daar verbeteren en is het logisch om de Wijnbergseweg – Doetinchemseweg af te waarderen. Er grenzen twee (toekomstige) woningbouwlocaties (Oude IJsseloevers en Wijnbergen) aan deze wegen. In het gebied Oude IJsseloevers zal ook infrastructuur aangelegd worden die op een goede manier aangesloten moet worden op het bestaande wegennet. Op deze manier kunnen de werkzaamheden gelijktijdig voorbereid en uitgevoerd worden. Vooral het gebied rond het toekomstige plan Oude IJsseloevers is van belang omdat het niet inrichten tot een 30 km gebied mogelijk gevolgen kan hebben voor de woningbouw in verband met geluidbelasting.

Kostenraming:	2.387.031
Vorbereidingskrediet reeds beschikbaar in begroting 2021	-100.000
Aan te vragen krediet	2.287.031
Subsidie SPV:	-471.000
Netto investeringsbedrag	1.816.031

In samenwerking met de dorpsraad Gaanderen en een klankbordgroep hebben wij in het verleden gesproken over de plannen om het deel van de **Hoofdstraat Gaanderen** tussen de spoorovergang en Kerkstraat in te richten tot 30 km/uur gebied. Hiermee ontstaat een logisch vervolg op het eerste deel van de Hoofdstraat (tussen Rijksweg en spoorwegovergang). De route is een veelgebruikte route van scholieren naar de basisscholen in dit deel van Gaanderen. De toegekende subsidie is een mooie stimulans om het werk uit te voeren. Projecten die gebruik maken van subsidie SPV moeten voor 31 december 2025 uitgevoerd worden. Voor een drietal projecten wordt nu een aanmelding gedaan. De Bilderdijkstraat zal naar verwachting volgend jaar worden aangemeld omdat we dan kunnen meeliften met het groot onderhoud van BUHA.

Kostenraming:	1.200.000
Vorbereidingskrediet reeds beschikbaar in begroting 2021	0
Aan te vragen krediet	1.200.000
Subsidie SPV:	-335.000
Netto investeringsbedrag	865.000

De **Lijsterbeslaan en Rekhemseweg** zijn straten die in een slechte toestand verkeren. Jaarlijks voert BUHA ad-hoc onderhoud uit om de weg begaanbaar te houden. Door de aanleg van de Oostelijke Randweg is het gebruik van de wegen veranderd. De intensiteiten zijn veel lag en er rijdt minder vrachtverkeer. Daarom kan de nadruk nu ook meer liggen op verblijven. Dit is dan ook het moment om deze straten af te waarderen tot een 30 km/uur gebied zoals is bepaald in het wegcategoryeringsplan. Dit betekent een ander profiel, andere verharding, meer groen, andere voorrangregels enz. Omdat het riool ook vervangen wordt en er afkoppeling plaatsvindt kan het werk worden gecombineerd. Dit project heeft een bestuurlijke prioriteit in verband met toezeggingen rond van de aanleg van de Oostelijke Randweg.

Kostenraming:	1.700.000
Mobiliteitsgelden reeds beschikbaar krediet in begroting	-477.500
Aan te vragen krediet	1.222.500
Subsidie SPV:	-451.300
Netto investeringsbedrag	771.200

4. Krediet Frans Halsweg en Julianaplein € 700.000 **2022: € -31.500** **Structureel**

Wat is de afwijking?

In feite zouden de Frans Halsweg en het Julianaplein ook meegenomen moeten worden in het project Lijsterbeslaan / Rekhemseweg. Deze route was voor de komst van de Oostelijke Randweg de doorgaande route. Nu de Esbro uit dit gebied is verdwenen kan het Julianaplein en daarmee ook de Frans Halsweg afgewaardeerd worden. En dan ook conform het wegcategoriseringsplan als 30 km/uur gebied worden ingericht. Deze extra raming staat hieronder separaat genoemd. Juliana plein heeft hier de grootste prioritering in (€ 350.000). Het is hier van belang om op dit moment op in te spelen in het kader van werk met werk maken. BUHA gaat hier in 2022 groot onderhoud plegen.

Kostenraming:	700.000
Mobiliteitsgelden reeds beschikbaar krediet in begroting	0
Aan te vragen krediet	700.000

5. Krediet LZV Proofmaken rotonde Keppelseweg – Plakhorstweg € 200.000 **2022: € -9.000** **Structureel**

Wat is de afwijking?

In 2022 wordt er groot onderhoud uitgevoerd aan de Keppelseweg. In dit project zit ook de rotonde Keppelseweg – Plakhorstweg. Deze moet net als de rotondes op de Energieweg vergroot worden om de LZV (Lange Zware Voertuigen) te faciliteren. Tevens willen we de komgrens beter visueel aangeven door bijvoorbeeld een attentieverhogende maatregel. Dit valt niet onder het onderhoudsbudget van BUHA. De Keppelseweg maakt onderdeel uit van de noord-zuid route van de Europaweg – Liemersweg – Energieweg en Keppelseweg, de rotonde is de laatste rotonde welke niet is ingericht voor LZV's. Dit plan is enkele jaren geleden door de gemeenteraad vastgesteld.

6. Aanpassingen Doesburgseweg in Wehl **2022: B.N.** **Incidenteel**

Wat is de afwijking?

Met het bestuur van sportvereniging Concordia zijn al meerdere gesprekken gevoerd over de veiligheid van het in- en uitrijden van het parkeerterrein van het sportpark. Een oplossing die nog nader uitgewerkt moet worden is het verminderen van het aantal inritten tot 1 centrale inrit en een aanpassing van de Doesburgseweg. De kosten bedragen € 50.000.

Deze investering past binnen de doelstellingen van de mobiliteitsvisie waar verkeersveiligheid een speerpunt is. Daarom wordt het benodigde budget van € 50.000 in 2022 ten laste van het vereveningskrediet Mobiliteitsvisie gebracht.

7. Verkenning om te komen tot een mobiliteitshub **2022: € -25.000** **Incidenteel**

Wat is de afwijking?

Vanuit zowel provincie als het rijk worden zogenaamde mobiliteitshubs hét speerpunt van mobiliteitsinzet de komende jaren. Een mobiliteitshub is een locatie waar diverse (slimme) vervoersmodaliteiten samen komen om een soepele overstap mogelijk te maken. Maar een mobiliteitshub is meer dan dat, het gaat ook om verblijfskwaliteit en beleving. En om het bundelen van functies wonen, werken en recreëren. Vanuit zowel de regio Achterhoek, als ook de provincie Gelderland is de locatie van het stationsgebied Doetinchem als logische en ideale plek genoemd voor een regionale mobiliteitshub. De ligging ten opzichte van de stad en de ontsluiting, maar ook de (nog deels onbenutte) ruimte rondom het echte spoorgebied maken dat er ook mogelijkheden liggen. Ook de ontwikkelingen van de Regio Expres maken dat de locatie Doetinchem voor de hand ligt. Er ligt ook een link met het verminderen van filedruk op A12/A15. Genoeg aanleiding voor de provincie om de gemeente Doetinchem te benaderen hoe wij staan tegenover een verkenning van de mogelijkheden om een regionale mobiliteitshub in Doetinchem te realiseren.

Het is de bedoeling ook de vervoerders (NS, Arriva, Breng) en ProRail hierbij te betrekken. Zij zullen echter pas aanhaken als ook de gemeente enthousiast is over een verkenning. Een mobiliteitshub in Doetinchem is een kans om zowel de bereikbaarheid te verbeteren, maar ook de locatie ruimtelijk een opwaardering te geven. We kunnen zelf nog bepalen welk gebied wordt meegenomen wordt in de verkenning. Het idee is dat ook de Laborijn locatie en (voor een deel) het gebied tussen station en binnenstad – Melkweg/Spinbaan worden betrokken. Dit sluit aan bij de deelvisie Centrum en bij de eerste contouren van de omgevingsvisie. Bovendien sluit het aan bij de groei ambitie van Doetinchem. De rol van Doetinchem als Poort naar en van de Achterhoek wordt daarmee versterkt. In de provincie worden 5 tot 10 van dergelijke verkenningen gedaan. Inzet is om deze eind juni

afgerond te krijgen. Ook in het vervolg kan de provincie een financiële bijdrage doen, die keuze zal gemaakt worden na afronding van de verkenningen. Een externe partij (mobiliteitsbureau i.c.m. stedenbouwkundig bureau) krijgt opdracht de verkenning te doen. Bedoeling is dat alle partijen (provincie, gemeente, vervoerders, evt. regio Achterhoek) een gelijke financiële bijdrage doen, maximaal € 25.000 per partij. De gemeente zal een trekkersrol krijgen en dus een projectleider aandragen.

8. Uitvoering Wegenbeleidsplan: Onderhoud wegen	In 2022:	€ -100.000	Oplopend
	in 2023:	€ -200.000	Structureel
	in 2024:	€ -300.000	
	vanaf 2025:	€ -400.000	

Wat is de afwijking?

De afgelopen jaren zijn er verschillende bezuinigingsrondes op het onderhoudsbudget geweest. Inmiddels blijkt dat deze bezuinigingen niet realistisch waren, zie het rapport van adviesbureau Antea 2020. De doorgevoerde bezuinigingen over 2016-2019 van € 400.000 en de incidentele bezuinigingen van €300.000 over 2020 en 2021 hebben er toe geleid dat er te weinig middelen zijn om de kwaliteit van de wegen op het gewenste en vastgestelde niveau te houden. Hierdoor komt de veiligheid van de wegen in het geding en zal op termijn kapitaalvernietiging ontstaan. Bovendien lopen we in het uiterste geval de kans dat de provincie de gemeentebegroting niet goedkeurt als het onderhoudsniveau van de wegen niet op peil is. Een en ander is verwoord in het concept Wegenbeleidsplan. Dit wegenbeleidsplan zal in het voorjaar 2021 worden aangeboden aan het bestuur en wordt naar wens tegelijkertijd behandeld met de Kadernota.

9. Voordeel stelpost wegen	2022: € 89.000	Structureel
----------------------------	----------------	-------------

Wat is de afwijking?

In de jaarrekening 2020 is een voordeel €115.000 op beheer en onderhoud van wegen gerealiseerd. Er is een incidenteel voordeel van €26.000 en een structureel voordeel van €89.000. Dit voordeel komt voort uit een tweetal stelposten die gebruikt zijn voor dekking van investeringskredieten t/m 2022 voor wegen. Uit de analyse is gebleken dat na diverse mutaties in het verleden, op deze stelposten nog budget resteert dat op dit moment niet bestemd is. Een gedeelte van de stelpost moet nog overeenkomstig de bedoeling, gebruikt worden voor de dekking van de investeringskredieten 2021 en 2022 op wegen. In de kadernota 2022 wordt de structurele vrijval aangemeld vanaf 2022. Voor 2021 is een incidentele aanmelding opgenomen in de 1e bestuurlijke monitor 2021.

Het structurele voordeel vanaf 2022 geeft gedeeltelijke compensatie voor de aanmelding voor extra budget onderhoud wegen.

10. Werkbudget Verkeer	2022: € -25.000	Structureel
------------------------	-----------------	-------------

Wat is de afwijking?

Voor de uitvoering van kleine aanpassingen aan het wegennet heeft de equipe verkeer een "werkbudget". Dit budget bedraagt op dit moment € 25.000. In de praktijk is dit budget niet toereikend. Met kleine aanpassingen zoals het aanbrengen van markering, plaatsen van verkeersborden en aankoop van straatjuwelen kunnen we vaak veel problemen in de wijken oplossen, zodat grote investeringen worden voorkomen. Voorstel is daarom om dit budget te verhogen naar € 50.000.

11. Budget verkeerstellingen	2022: € -4.700	Structureel
------------------------------	----------------	-------------

Wat is de afwijking?

In de begroting is een jaarlijks budget opgenomen voor Verkeerstellingen. Dit budget is € 2.800. Dit is in de praktijk te laag. Zo is het onderhoudscontract van de tellers al bijna 5000. Voorstel is om het budget te verhogen naar € 7.500.

12. Budget verkeerscirculatieplan opstellen irt 'Doetinchem 2036'	2022: € -40.000	Incidenteel
---	-----------------	-------------

Wat is de afwijking?

In het kader van de ambitie groei naar 70.000 inwoners is het van belang om daarin mobiliteit een goede plek in te geven. Het is dan ook van belang dat er een verkeerscirculatieplan / verkeersvisie moet worden opgesteld. Dit plan geeft inzicht in waar de kansen en mogelijkheden liggen om mobiliteit en verkeer op een goede en veilige manier mee te laten groeien.

2.2 Aan- en afmeldingen programma 2 Sterke samenleving

Reguliere afwijkingen

13. Dierencentrum Achterhoek	2022: € -13.000	Structureel
-------------------------------------	------------------------	--------------------

Wat is de afwijking?

De zeven samenwerkende gemeenten zijn met Dierencentrum Achterhoek (DCA) gekomen tot een nieuwe dienstenovereenkomst voor de uitvoering van de gemeentelijke wettelijke taken, waarbij ook een nieuw geïndexeerd tarief is bepaald. De overstap van subsidie naar langlopende overheidsopdracht, de organisatie van de 'dierketen' en de afbakening van de wettelijke taken maakten dat het een complex traject was.

Duidelijk werd dat de oude vergoeding van € 1,06 per inwoner ruim ontoereikend was voor het voortbestaan van een dierenasiel. Daarom is dit in 2020 opgetrokken tot € 1,17 per inwoner. Dit betekende een structurele aanvulling van € 7.000 bij de eerste bestuurlijke monitor van 2020. In het eerste kwartaal van dit jaar zijn de onderhandelingen afgerond. De overeenkomst biedt duidelijkheid voor de komende jaren. Het brengt wel een stijging met zich mee van € 13.000 structureel. Voor 2021 is een incidentele aanmelding opgenomen in de 1^e bestuurlijke monitor 2021.

14. SaZa	2022: € -238.000	Structureel
-----------------	-------------------------	--------------------

Wat is de afwijking?

Omdat het stichtingsbestuur van SaZa niet aan haar verplichtingen kon voldoen zijn er stappen gezet om te onderzoeken in hoeverre de gemeente Doetinchem eigenaar van de hal kan worden en de exploitatieverantwoordelijkheid overneemt. Een andere optie is om wel de hal naar de gemeente te laten gaan, maar de exploitatieverantwoordelijkheid en de aansturing van het personeel bij het Sportbedrijf neer te leggen. Voor welke optie er uiteindelijk ook wordt gekozen, er zijn aanvullende gemeentelijke middelen nodig om perspectief te bieden op een minimaal budgettair neutraal exploitatiesaldo. Het gaat daarbij om het financieel construct van leningen en borgstellingen, achterstallig en structureel onderhoud, inkomsten en uitgaven van evenementen, horeca en loonkosten. De financiële consequenties van deze overname komen neer op een bijdrage van € 87.000 incidenteel 2021 en € 178.000 structureel vanaf 2021 (overeenkomstig het raadsbesluit (2021-10) van 25 februari 2021 over de exploitatie van de SAZA hal), aangevuld met € 25.000 projectkosten en € 30.000 toevoeging loonsom medewerkers (incidenteel in 2021) en € 60.000 toevoeging loonsom medewerkers (structureel vanaf 2022). Dit op basis van de sinds februari 2021 uitgekristalliseerde loonsomconsequenties. Voor 2021 is een incidentele aanmelding van € 320.000 opgenomen in de 1^e bestuurlijke monitor 2021.

15. Uitvoering leerplicht ivm regionale samenwerking	2022: € -23.000	Structureel
---	------------------------	--------------------

Wat is de afwijking?

Naast de taak die de gemeente Doetinchem uitvoert in het kader van de Regionale Meld- en Coördinatiefunctie (RMC) voor jongeren van ongeveer 16 jaar (MBO) tot 23 jaar (startkwalificatie), is een regionale samenwerking voor leerplicht in voorbereiding, voor kinderen van 5 tot 16 jaar. Het is de bedoeling om ook op dit terrein samenwerking te zoeken en deze samenwerking vanuit Doetinchem gefaseerd te organiseren vanaf het derde kwartaal van 2021. Om aan de minimumeisen te voldoen is jaarlijks aanvullend € 23.000 nodig.

Het gaat om een bedrag van € 10.000 om de leerplichtambtenaren conform het regionale uitvoeringkader preventief in te kunnen zetten en € 13.000 voor onze bijdrage aan de coördinerende taken. Voor 2021 is een incidentele aanmelding van € 12.000 opgenomen in de 1^e bestuurlijke monitor 2021.

16. GGD	2022: € -115.000	Structureel
----------------	-------------------------	--------------------

Wat is de afwijking?

In de gemeentebegroting is voor 2020 en 2021 incidenteel budget beschikbaar gesteld voor de GGD, respectievelijk € 65.000 en € 90.000. De afwijking werd hoofdzakelijk veroorzaakt door een indexeringspercentage dat hoger is dan waarmee we in onze gemeentebegroting rekenen en een stijging van het aantal inwoners in onze gemeente. Dat is beide jaren incidenteel aangevuld in afwachting de takendiscussie. Uiteindelijk gaat het vanaf 2022 om € 96.000 structureel.

Daarnaast wordt er een hogere bijdrage gevraagd om het rijksvaccinatieprogramma uit te kunnen voeren. Hiervoor is een bedrag benodigd van € 29.000. Overigens worden gemeenten door het Rijk gecompenseerd voor de extra kosten voor het rijksvaccinatieprogramma. Echter is onduidelijk of dat voor het volledige bedrag zal zijn.

Dit betekent dat wij op basis van de uitgangspunten voor 2022 een tekort van € 125.000 verwachten. Onder aftrek van de reeds gecalculeerde BCF-raming van € 10.000 resteert een tekort van € 115.000.

17. Zwembad de Byvoorde Wehl	2022: € -70.000	Incidenteel
-------------------------------------	------------------------	--------------------

Wat is de afwijking?

Stichting Sport en Recreatie Wehl is voornemens om in 2022 de gebouwen rondom zwembad de Byvoorde te renoveren. Daarbij kun je denken aan de entree, kleedkamers en sanitaire voorzieningen. In het Meerjaren Onderhoudsprogramma (MJOP) is budget opgenomen voor het vervangingsonderhoud. Dit is echter ontoereikend voor de gehele renovatie. Stichting Sport en Recreatie Wehl heeft zelf ook middelen gereserveerd. De wens is om in de renovatie ook een slag te maken in het kader van duurzaamheid, inclusiviteit en mobiliteit. Het MJOP is hier niet op berekend. Door extra budget vrij te maken kunnen de gebouwen en sanitaire voorzieningen rondom het zwembad voldoen aan de huidige duurzaamheidsnormen. Daarnaast is er ook de wens om de accommodaties toegankelijk te maken minder valide bezoekers. De reserve vastgoedfonds kan geen dekking bieden voor deze renovatie.

Afwijkingen op de Keuzerichtingen

18. Taskforce Sociaal domein	2022: € PM	Incidenteel
-------------------------------------	-------------------	--------------------

Wat is de afwijking?

Zoals bekend werken we sinds het najaar van 2018 onder de noemer 'Taskforce financiële beheersing sociaal domein' aan het terugdringen van tekorten en transformatie van het sociaal domein. De Taskforce is verwerkt in de keuzerichtingen. Na een aanvankelijke daling hebben we een stabilisatie van het aantal cliënten en indicaties gezien. De realisatie en ontwikkeling binnen de Taskforce met betrekking tot de gestelde doelen gaat niet snel genoeg. De rapportage 'stand van zaken Taskforce' (april 2020) heeft dit aangetoond. Er is nog veel werk aan de winkel zowel intern als extern.

Tegelijkertijd is de verwachting dat het realiseren van een andere inkoopsystematiek en afspraken daarover met aanbieders een bijdrage gaat leveren aan het gewenste resultaat. Deze aanbesteding gaat in per 2022.

Naar verwachting zullen we het gewenste resultaat over 2021 niet halen. De meest recente prognose houdt rekening met een verwacht tekort van € 1.660.000 in 2021.

Een betrouwbare inschatting maken voor het jaar 2022 is op het moment van schrijven een lastige opgave. Daarvoor zijn er binnen het sociaal domein te veel factoren van invloed. We noemen hier de impact van de inkoopsystematiek en de veranderingen rondom Beschermd Wonen en maatschappelijke opvang. We hopen en verwachten bij het opstellen van de begroting 2022 over meer richtinggevende informatie te beschikken waardoor een betrouwbare prognose mogelijk is.

Afwijkingen door Corona

19. Deelnamesubsidie: uitstel bezuiniging Keuzerichting 31	2022: €-90.000	Incidenteel
Dekking uit Reserve Corona	2022: € 90.000	Incidenteel

Wat is de afwijking?

In de Keuzerichtingen bezuinigingen gD 2019-2023 is de subsidieregeling deelnamesubsidie opgenomen met een structurele bezuiniging van € 90.000. Bij de Kadernota 2021 is besloten deze bezuiniging met een jaar uit te stellen, omdat er voorlopig geen uitvoering gegeven kon worden aan het participatietraject met verenigingen. De situatie is, een jaar verder, ongewijzigd. Vandaar het voorstel om deze bezuiniging wederom één jaar uit te stellen.

2.3 Aanmeldingen programma 3 Veranderende leefomgeving

Reguliere afwijkingen

20. Doetinchem 2036:	2022:€ -184.000	Incidenteel
Projectleider 1 fte Schaal 12; en projectkosten	2023:€ -184.000	Incidenteel
	2024:€ -184.000	Incidenteel
Planeconoom/ gronduitgifte 1 fte schaal 12 (zie aanmelding Grondzaken in programma 4 Organisatie & financiën)	Zie programma 4	

Wat is de afwijking?

Doetinchem wil graag als centrumgemeente een sterke gemeenschap zijn met goede voorzieningen. Daarom is in de Programmabegroting de ambitie uitgesproken om in 2036 te groeien naar 70.000 inwoners. De autonome groei van Doetinchem zit flink in de lift (zie vorig punt), maar is onvoldoende om in 2036 naar 70.000 inwoners toe te groeien. Er bestaat een wens om vooral die nieuwe inwoners aan te trekken die een bijdrage leveren aan de sociale en economische vitaliteit van de gemeente: starters en jonge gezinnen. Om ervoor te zorgen dat de ambitie gehaald gaan worden, moeten de eerste acties gericht zijn op versnelling van de woningbouw. Een betaalbaar en aantrekkelijk woonmilieu op de juiste plek is één van de belangrijkste vereisten. Om deze acties in gang te zetten is er behoefte aan een incidenteel projectbudget en een projectleider die zich bezighoudt met verkenning van potentiële woningbouwlocaties. Daarnaast zou hij/zij zich bezig moeten houden met verdere verkenningen rond geprioriteerde gebiedsopgaven.

In het licht van de ambitie is het noodzakelijk onze capaciteit bij grondzaken te verhogen, zodat we voldoende tijd hebben voor planeconomie, gronduitgifte en samenhangende juridische vraagstukken. Hiervoor vragen we investering van (op korte termijn) 0,75 fte en op langere termijn zou die verhoogd moeten worden naar 1 fte. Dit is met de kennis van nu ingeschat. Deze aanmelding wordt afzonderlijk opgenomen in het programma 4 Organisatie & financiën omdat het betreffende taakveld onder dat programma valt.

De inzet van beide functies kan vooralsnog niet worden betaald uit grondexploitaties, omdat daarvoor immers eerst verkenningen moeten worden verricht.

Voor 2021 is een incidentele aanmelding van € 30.000 opgenomen in de 1e bestuurlijke monitor 2021.

De aanmelding Planeconoom/ gronduitgifte wordt afzonderlijk opgenomen in het programma 4 Organisatie & financiën omdat het betreffende taakveld onder dat programma valt.

21. Urgentie woningbouw 1 fte schaal 12 (Urgente bottlenecks oplossen)	2022: € -134.000	Structureel
22. Urgentie voor ontwikkeling woningbouw 1 fte schaal 10	2022: € -105.000	Incidenteel
Planologie (Urgente bottlenecks oplossen)	2023: € -105.000	Incidenteel
	2024: € -105.000	Incidenteel
23. Flexibele schil neerzetten om pieken op te vangen (Urgente bottlenecks oplossen)	2022: € -200.000	Incidenteel
	2023: € -300.000	Incidenteel
24. Kostenverhaal ruimtelijke initiatieven.	In 2022: € 175.000	Oplopend
	In 2023: € 250.000	Structureel:
	Vanaf 2024: € 300.000	

Wat is de afwijking?

Vele mensen willen in Doetinchem wonen. We zien dan ook een grote behoefte bij woningcorporaties, ontwikkelaars en inwoners om woningen te bouwen of te verbouwen. Deze trend is een duidelijke verandering ten opzichte van een paar jaar geleden. Spraken we in het coalitieprogramma 2014-2018 nog over Doetinchem als beheergemeente, inmiddels zijn we weer een ontwikkelgemeente. En dat past uitstekend bij de positie van Doetinchem als centrumgemeente.

Vandaag de dag zien we dat woningbouw, klimaatverandering, droogte en ook de vraag om meer participatie maakt dat we nu anders moeten kijken naar ruimtelijke ontwikkeling. Vanuit het

perspectief dat we een beheergemeente zijn is er afgeschaald op het gebied van het aantal fte in fysieke domein, zoals bij planologie. Daar lopen we nu tegen aan.

Wat nu bedacht wordt, is pas over 5 jaar zichtbaar. Dit vraagt om een groeiende behoefte om vast strategisch en tactisch vooruit te kijken naar ruimtelijke ontwikkelingen. Daarbij geldt wel "de kost gaat voor de baat uit". Het is daarom noodzakelijk extra inzet te doen op een aantal vlakken:

- op dit moment hebben wij één stedenbouwkundige in dienst, met een jaarplan met uren voor 2 fte. Gezien de vele ontwikkelingen maakt dat dit een bottleneck is. Ook is het kwetsbaar om alle kennis bij één persoon te hebben liggen. Structureel vragen wij dan ook budget voor 1 extra fte stedenbouw. Voor 2021 is een incidentele aanmelding van € 67.000 opgenomen in de 1e bestuurlijke monitor 2021.
- we hebben uitbreiding nodig op het gebied van planologie, vergunningverlening en handhaving. Incidenteel vragen wij dan ook 1 fte planologie tot en met jaar 2024. Daarna kunnen wij dit intern oplossen door medewerkers opgeleid te hebben.
- we willen graag beschikken over een flexibel budget om niet alleen pieken op te vangen, maar ook snel te kunnen reageren op onvoorziene vragen (als een GGD priklocatie) en ook om gebruik te kunnen maken van cofinanciering van andere partijen. Dit kan vooral een uitkomst bieden voor planologie, het bouwloket, vergunningverleners, juristen en handhavers om de gevraagde snelheid in initiatieven te behouden. Wij zetten dit budget alleen in als we het ook echt nodig hebben. Is het budget niet volledig nodig, dan valt het bedrag weer vrij ten gunste van de algemene middelen. Voor 2021 is een incidentele aanmelding van € 100.000 opgenomen in de 1e bestuurlijke monitor 2021.

De kost gaat voor de baat uit, en we denken die baat te kunnen verhogen. Als dekking voor de hierboven aangevraagde extra formatie zal worden ingezet op kostendekking. Thans loopt een onderzoek om te komen tot meer kostenverhaal. Dit zal leiden tot een financiële bijdrage waaruit deels de kosten voor de extra formatie benodigd om een versnelling/verruiming in de woningbouw te realiseren. Het exacte bedrag is op dit moment nog niet bekend, en wij schatten een bedrag van € 300.000 op termijn haalbaar.

25. Regelanalist/regelbeheerder Omgevingswet 1 fte schaal 11 2022: € -119.000 Structureel
Wat is de afwijking?

Door de komst van de Omgevingswet, zullen we inwoners behoefte hebben aan een eerste contactpunt als ze een aanvraag gaan doen. Alles wat in het geautomatiseerde systeem (DSO, digitaal stelsel Omgevingswet) zichtbaar wordt voor bezoekers, moet in toepasbare en begrijpelijke regels worden gezet (en dus niet in juridische teksten). Alle formulieren, beslisbomen, regels op kaartmateriaal, omgevingsvisie en omgevingsplan moeten opnieuw worden gemaakt, aangevuld, verwerkt en onderhouden in toepasbaar gemaakte teksten. Het is van belang dat dit goed wordt ingericht en goed wordt onderhouden. Denk aan lokale invulling en woordkeus. Deze investering betaalt zich terug; niet altijd in middelen maar juist wel in economische bijvangst voor ondernemers en bewoners. Want als het proces goed is ingericht wordt het voor de burger ook begrijpelijker en gemakkelijker.

26. Klimaat klaarmaken van onze leefomgeving 0,8 fte schaal 11 2022: € -95.000 Structureel
Wat is de afwijking?

In de coalitieagenda staat vermeld 'De wereld mooier achterlaten dan dat we haar aantreffen', oftewel goed rentmeesterschap is onze benadering van de leefomgeving. Met daarbij ook een concrete actie van het maken van een plan van aanpak. Dit jaar is een klimaatagenda vastgesteld. Willen wij deze agenda ook tot een goede uitvoering brengen en daarmee voldoen aan de ambities van de coalitieagenda, dan is er extra inzet nodig.

Dit vraagt niet alleen de coalitieagenda maar ook het Rijk heeft het Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie al in 2017 aangenomen wat betekent dat we in 2050 een klimaatbestendige leefomgeving moeten hebben. Ook droogte en het water robuust maken vragen om een andere insteek, juist ook bij de urgentie van meer woningen bouwen en de vele ontwikkelingen in het landelijk gebied in gemeente Doetinchem. Op dit moment ontbreekt het ons aan formatie die de kennis heeft, dit coördineert en samen met waterschap en provincie zorgt voor een toekomstbestendige leefomgeving. Structureel vragen wij dan ook om 1 fte die zich inzet rondom het ontwikkelen van beleid en advisering op het gebied van klimaatadaptatie, droogte en water. Zetten wij hier niet op

in dan blijven we achterop lopen in de regio als het gaat om klimaatadaptie en droogte en kunnen we niet inspelen op kansen en subsidies die er nu volop zijn.

27. Nu inspelen op klimaatmaatregelen bij gebiedsontwikkeling

2022: € -100.000 *Structureel*

Wat is de afwijking?

In het geval er klimaatmaatregelen mogelijk zijn binnen de gebiedsontwikkeling en of projecten die al lopen of in gang zijn gezet, dan kunnen de kosten hiervoor in het kader van de grondexploitatie van de ontwikkeling worden meegenomen en/of aan de ontwikkelaar worden opgelegd. Echter, we hebben ook te maken met een (eigen) openbaar gebied dat vaak buiten het ontwikkelingsgebied zelf ligt. Een financieel fonds om ook deze gronden in het kader van transitie te veranderen bestaat er binnen de gemeente Doetinchem niet. Op dit moment wordt dan ook vaak naar een buiten de gemeentelijke organisatie gelegen subsidiemogelijkheid (bijvoorbeeld provincie Gelderland) gegrepen om het transitieproces alsnog een financiële basis te kunnen geven. Misschien ten overvloede, ook voor deze subsidiemogelijkheden is vaak een co-financiering vanuit de gemeente een voorwaarde. Ook dit proces loopt op dat moment dan ook snel spaak.

Anders gezegd, we leggen de transitie wel aan derden op, maar de instrumenten om deze transitie zelf te realiseren hebben we niet. Dit moet anders. Het proces om te komen tot een "eigen" duurzame inrichting (klimaatadaptief, groen en duurzaam) wordt nu reeds in de beginfase door een gebrek aan eigen gemeentelijke financiële middelen gedwarsboemd.

De eisen van transitie worden aan anderen opgelegd, terwijl we zelf als gemeente niet het goede voorbeeld laten zien. We praten wel, maar vergeten de realisatie zelf op te pakken. Is dit het budget niet volledig nodig dan valt het bedrag weer vrij. Wij vragen een budget aan van € 100.000.

28. Klimaatmaatregelen: inzetten op maatregelen tijdens de zomermaanden i.v.m. toenemende droogte.

2022: € -40.000 *Structureel*

Afgelopen jaar, 2020 hadden we het derde droge jaar op rij. Er sterven momenteel meerdere (oude) bomen af, ook ontstaan er hier en daar gevaarlijke situaties (met name zwaar dood hout in beuken). De klimaatcrisis wordt steeds zichtbaarder. Als gevolg van de droogte is het budget niet meer toereikend. Om het (huidige) bomenbestand meer bestendig te maken voor de klimaatsverandering is extra budget nodig. Op basis van de huidige ontwikkeling van de afgelopen jaren moet rekening gehouden worden met een bedrag van € 40.000.

29. Beleidsmedewerker/regiefunctionaris milieu Vergunning-verlening Toezicht en handhaving 0,6 fte schaal 11.

2022: € -71.000 *Structureel*

Wat is de afwijking?

Bij de instelling van Omgevingsdiensten in april 2013 is de milieuvergunningverlening en het milieutoezicht en -handhaving in uitvoering belegd bij de Omgevingsdienst Achterhoek (ODA). Het gevolg is dat alle milieukennis op Vth gebied binnen de gemeentelijke organisatie verdwenen is. Nu het taakveld milieuvergunningverlening en het toezicht en handhaving daarop door de jaren steeds complexer is geworden en de opdrachtgeversrol richting de ODA steeds belangrijker wordt, voelt het ontbreken van kennis en capaciteit op milieugebied als een groot gemis en is daarbij ook risicovol. Afgelopen jaar heeft een aantal complexe milieuzaken het gemis aan deze formatie pijnlijk duidelijk gemaakt.

30. LEADER budget: verhoging van het bestaande budget.

2022: € -28.750 *Incidenteel*

Wat is de afwijking?

LEADER is onderdeel van het Europees subsidieprogramma voor sociaal economische ontwikkeling van het platteland. Het programma loopt van 2016 tot en met 2022. De Achterhoek is door de provincie Gelderland aangewezen als LEADER gebied. LEADER stimuleert en ondersteunt inwoners bij het uitwerken van een plan dat de leefbaarheid en (groene) economie op het platteland bevordert.

De beschikbare subsidiegelden bestaan voor de helft uit Europees, en voor de helft uit overheidsgeld. Bij elke LEADER subsidie aanvraag moet daarom een gemeentelijke cofinancieringsverklaring worden gevoegd. Hiervoor is een structureel budget van € 76.000 opgenomen in de begroting. Omdat de contouren van het nieuwe POP 4 beleid nog niet bekend zijn is recent besloten de LEADER periode met twee jaar te verlengen. Vanwege deze transitieperiode komt € 400.000 extra uitvoeringsbudget beschikbaar voor de LEADER

subsidieregeling en kunnen aanvragen nog tot en met 31 december 2022 worden ingediend. Hierdoor is ook € 400.000 extra cofinancieringsgeld benodigd. Van de extra benodigde cofinanciering neemt de provincie € 200.000 voor haar rekening. Voorwaarde is wel dat eind 2021 95% van het huidige budget is aangevraagd. Hieraan gaat de Achterhoek voldoen afgaande op de pijplijnprojecten waar door de gemeenten al cofinanciering aan toegezegd is. Voor de overige € 200.000 wordt aan elk van de zeven deelnemende Achterhoekse gemeenten een intentieverklaring van € 28.750 gevraagd.

31. . Bijdrage gD aan Volkshuisvestingsfonds

2023: € -93.000

Structureel

Wat is de afwijking?

Het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) heeft een eenmalige specifieke uitkering, het Volkshuisvestingsfonds, in het leven geroepen om gemeenten te ondersteunen in het verbeteren van de woonkwaliteit en de leefomgeving in kwetsbare gebieden. Onder de vlag van het regionale samenwerkingsverband 8RHK hebben wij samen met de gemeenten Berkeland en Bronckhorst de aanvraag ingediend. Onze aanvraag is gericht op het ondersteunen van de particuliere woningeigenaren in de wijk Overstegen. Het verduurzamen van deze woningen levert namelijk een belangrijke bijdrage aan het behalen van de door u vastgestelde doelstelling om in 2030 energieneutraal te zijn. Ten behoeve van deze aanvraag wordt nu deze aanmelding gedaan. In de programmabegroting 2022 zal de aanmelding verder inhoudelijk worden toegelicht.

2.4 Aanmeldingen programma 4 Organisatie en financiën

Reguliere afwijkingen

32. DatalabGO	2022: BN	Structureel
<i>Wat is de afwijking?</i> Datagedreven werken is volop in ontwikkeling. Het college heeft de intentie uitgesproken om meer te willen inzetten op datagedreven werken. Met beter en meer toegespitst datagebruik willen ook andere gemeenten en regio meer zicht krijgen op (de omvang van) maatschappelijke opgaven, besluitvorming transparanter en fact en evidence-based maken. Daarnaast verwachtten zij dat het gebruik van data hen ook kan helpen bij het voorbereiden, monitoren en evalueren van beleid en bij een verbetering van de dienstverlening. Het college heeft besloten om deel te nemen aan Datalab Gelderland Oost voor in ieder geval de komende 4 jaar (2021 t/m 2024). Voor 2021 is een incidentele aanmelding (BN) opgenomen in de 1 ^e bestuurlijke monitor 2021. De dekking vanaf 2022 wordt gevonden door het niet volledig doorgeven van de prijscompensatie die vanuit het gemeentefonds jaarlijks wordt ontvangen. Omdat eventuele efficiencyvoordelen verkregen uit datagedreven werken zich naar verwachting verspreid in de gehele organisatie zullen voordoen wordt dit gelijkmatig over alle beïnvloedbare materiele budgetten als efficiencykorting afgeraamd. Bij de opstelling van de begroting 2022 wordt dit verwerkt.		
33. Besparing Repro	2022: € 100.000 V	Structureel
<i>Wat is de afwijking?</i> Naar aanleiding van de fraude zaak bij repro is uit analyse naar voren gekomen dat een besparing te realiseren is van ongeveer € 100.000 op de budgetten (gemiddeld afgelopen jaren). Voor 2021 is een incidentele aanmelding opgenomen in de 1e bestuurlijke monitor 2021. Vanaf 2022 is € 100.000 als structurele besparing.		
34. Informatieveiligheid beter borgen (waaronder rol Chief Information Security Officer (CISO) en maatregelen op tactisch en operationeel niveau)	2022: € -59.000	Structureel
<i>Wat is de afwijking?</i> Het betreft hier het beter borgen van informatieveiligheid op zowel strategisch (CISO-functie), alsook op tactisch en operationeel niveau. Bouwstenen om dit in te vullen zijn de recente Informatiebeveiligingsdienst (IBD) -rapportage over het beveiligingsincident gemeente Hof van Twente en het functieprofiel van de IBD voor de invulling van de CISO-rol. De schade bij dit type incidenten, is los van de imagoschade, vaak een veelvoud van de kosten die verbonden zijn aan het conform IBD-advisering invullen van de CISO-functie. Kosten vanaf 2022: structureel 20 uur per week, schaal 11: € 59.000 voor een heel jaar. Voor 2021 is een incidentele aanmelding opgenomen in de 1e bestuurlijke monitor 2021.		
35. Beveiliging bestuurders	2022: € -14.400	Incidenteel
<i>Wat is de afwijking?</i> Op 1 januari 2021 is de 'Regeling preventieve beveiliging decentrale bestuurders' ingegaan. Decentrale bestuurders hebben recht op een tegemoetkoming in de kosten van maximaal € 2.400 per woning waar de bestuurder het hoofdverblijf heeft. Na verhuizing ontstaat het recht op een nieuwe aanspraak van maximaal € 2.400. Deze kosten vallen onder de werkgeversverantwoordelijkheid van decentrale overheden. Voorgesteld wordt om voor 2021 een bedrag van € 14.400 (6 bestuurders college x € 2.400) op te nemen in de begroting voor beveiligingsmaatregelen en in het jaar van de gemeenteraadsverkiezingen (elke 4 jaar, vanaf 2022) een bedrag van € 14.400 op te nemen in de begroting. Het niet gebruikte budget/bedrag kan terugvloeien naar de algemene reserve wanneer een bestuurder al gebruik heeft gemaakt van de regeling. Voor 2021 is een incidentele aanmelding opgenomen in de 1e bestuurlijke monitor 2021.		

36. Wet Digitale Toegankelijkheid	2022: € -15.000	Structureel
	2022: € -41.000	Incidenteel
	2023: € -50.000	Incidenteel

Wat is de afwijking?

Overheidsorganisaties hebben de wettelijke verplichting om websites toegankelijk te maken voor mensen met een functiebeperking. Dit is vastgelegd in de Wet Digitale Toegankelijkheid. Sinds 23 september 2020 moeten overheidsorganisaties aan de verplichtingen voldoen door toegankelijkheidseisen toe te passen op alle websites waar de organisatie aan meebetaalt of mede-opdrachtgever van is. De verplichtingen gelden vanaf 23 juni 2021 ook voor mobiele apps. Gemeenten die niet meteen kunnen voldoen, moeten aangeven wanneer zij dit wel kunnen en welke maatregelen er genomen worden. Aan de hand van een eerste toetsing is uitgewerkt welke maatregelen moeten worden genomen. We schaffen een applicatie aan, die ons helpt onze site automatisch te controleren op elementen die niet voldoende toegankelijk zijn. Ook komen er applicaties om te zorgen voor bijvoorbeeld ondertiteling van filmpjes en ook van raadsvergaderingen. Het zal tijd kosten om de applicaties in te richten en onze werkprocessen aan te passen. Zolang deze niet zijn aangepast, is er veel extra werk nodig om te kunnen voldoen aan de toegankelijkheidseisen. Daarvoor vragen we een tijdelijk inhuurbudget voor maximaal 2 jaar, totdat de procesaanpassingen gereed zijn.

De maatregelen betreffen:

- Jaarlijkse applicatiekosten: € 15.000 (2022 e.v.; structureel);
- Tijdelijk extra inhuurbudget t.b.v. extra werkzaamheden procesaanpassingen en toegankelijke documenten: € 41.000 (2022 en 2023; incidenteel);
- Toetsing wet digitale toegankelijkheid: € 9.000 (2023; incidenteel).

37. E-dienstverlening	2022: € -43.500	Structureel
	2022: € -10.000	Incidenteel

Wat is de afwijking?

Door ontwikkelingen in de samenleving en binnen dienstverlening, is er een steeds grotere behoefte aan digitaliseren. Streven van de gemeente is de informatietechnologie maximaal te benutten ter ondersteuning van de behoeften van inwoners en bedrijven om meer 24/7 gebruik te kunnen maken vanuit huis of kantoor van de dienstverlening van de gemeente. Daarom passen we de dienstverlening bij de balie aan en richten deze efficiënter in waardoor inwoners meer thuis kunnen regelen en niet naar het stadhuis hoeven te komen. Er is een aantal balieproducten waarvoor e-dienstverlening mogelijk is. Voor met name de modules geboorten en overlijdens levert dit al een besparing in ureninzet op. De besparing die hierdoor op formatie plaatsvindt, kunnen we gaan inzetten op (toenemende) complexe zaken/mutaties en onderzoeken op het gebied van BRP en adresfraude. Hier is een toename van werk en dit zal nog verder toenemen. Wel zullen we, om extra personele inzet te voorkomen, een investering in applicaties moeten doen. Met het digitaliseren van deze werkprocessen sluiten we aan bij inmiddels in Nederland breed ingevoerde vernieuwingen.

Naast de werkprocessen geboorten en overlijden, betreft het verder digitaliseren de werkprocessen

- doorgeven verhuizing,
- aanvragen uittreksel BRP,
- aanvragen afschrift Burgerlijke Stand,
- aangifte huwelijk & partnerschap, aanvragen reisdocument en doorgeven vermissing reisdocument,
- aanvragen kiezerspas of vervangende stempas, doorgeven volmacht stempas, doorgeven beschikbaarheid stembureauleden, wijzigen geheimhouding persoonsgegevens, wijzigen aanschrijftnaam,
- doorgeven emigratie en uittreksel BRP door wettelijke vertegenwoordigers.

De kosten op het vlak van digitalisering zijn eenmalig € 10.000 (2022) voor implementatie en met ingang van 2022 € 43.500 per jaar; voor 5 jaar.

38. 'Doetinchem 2036': Grondzaken: noodzakelijke formatie-uitbreiding 1 fte schaal 12	2022: € -134.000	Structureel
---	------------------	-------------

Wat is de afwijking?

Zie de toelichting bij de aanmelding gD 2036 in het programma 3 Veranderende leefomgeving.

Voor 2021 is een incidentele aanmelding van € 67.000 opgenomen in de 1e bestuurlijke monitor 2021.

39. Maatwerk personeel

2022: € 25.000

*Structureel**Wat is de afwijking?*

Op basis van de uitgaven in het verleden voor maatwerk en de ingeschatte toekomstige uitgaven, waarbij het uitgangspunt is om tot zo voordelig mogelijke oplossingen te komen, wordt voorgesteld om het maatwerkbudget vanaf 2022 met € 25.000 naar beneden bij te stellen naar structureel € 365.000

40. Keuzerichting 84, accommodaties (saldo resultaat)

2022: BN

*Structureel**Wat is de afwijking?*

Keuzerichting 84, accommodaties. De opdracht om tot een structurele bezuiniging te komen van € 100.000 op vastgoed (naast de verkoop van vastgoed) is volledig ingevuld. Deze structurele bezuiniging kan vanaf 2021 worden gerealiseerd door een besparing van in totaal € 100.000 op het onderhoud van vastgoed binnen het vastgoedfonds. BuHa heeft zijn MJOP op de verminderde financiële ruimte aangepast. Voor 2021 is een incidentele aanmelding (BN) opgenomen in de 1e bestuurlijke monitor 2021.

3. Corona

3.1 Herstellen van de Coronacrisis

In 2020 en de eerste helft van 2021 hebben we vooral het hoofd geboden aan coronacrisis. In deze kadernota kijken we vooruit naar een Doetinchem dat hersteld uit deze crisis.

Helaas heeft de pandemie ook in onze gemeente behoorlijke sporen achtergelaten. Naast het persoonlijk verlies van Doetinchemmers die hun naasten door het virus hebben verloren, waren er ook grote economische en sociale gevolgen. De gemeente heeft in het voorjaar van 2020 direct maatregelen genomen om de crisis het hoofd te bieden. Maatregelen die in 2021 verder zijn aangevuld en zullen blijven gelden tot aan het einde van de crisis. In deze kadernota gaan we er vanuit dat we vanaf 2022 geen verdere maatregelen moeten nemen voor Corona. Te zijner tijd zal dan ook bekeken moeten worden of we middelen tekort komen of dat er middelen overblijven in de bij de eerste bestuurlijke monitor in 2020 vanuit de algemene middelen ingestelde reserve Corona, die verrekend moeten worden met de algemene middelen.

Het vaccineren komt inmiddels op gang en we hopen dat hiermee de crisis de grip op onze samenleving kwijt raakt. Met deze Kadernota willen we ervoor zorgen dat Doetinchem en haar inwoners goed uit de crisis komen. In deze kadernota kiezen we er daarom voor om te blijven investeren in Doetinchem als vitale centrumgemeente van onze regio. Een gemeente waar het prettig wonen, werken en recreëren is. Een gezonde groei van onze gemeente in de komende 15 jaar is daarvoor wat ons betreft van groot belang. We gaan uit van 70.000 inwoners in 2036, het jaar waarin Doetinchem 800 jaar stadsrechten bezit. We investeren op sociaal, economisch en fysieke terreinen, hierbij ons realiserend, dat het van belang is in te blijven spelen op de veranderende wereld om ons heen. In de 1^e bestuurlijke monitor 2021 is een afzonderlijk hoofdstuk Corona opgenomen. Daarin zijn ook de aanmeldingen corona van de afzonderlijke programma's opgenomen.

4. Financiële positie gemeente Doetinchem 2020 – 2024

4.1 Financiële uitgangspunten in de kadernota 2022 en begroting 2022

In de gemeentebegroting hanteren we de volgende twee financiële uitgangspunten:

1. Een structureel sluitende begroting en een gezond meerjarenperspectief

Structureel sluitend wil zeggen dat we ervoor zorgen dat langjarige uitgaven ook worden gedekt door langjarige inkomsten. Dat is ook het belangrijkste toetsingscriterium van de provincie als toezichthouder.

We ramen in de gemeentebegroting ook incidentele lasten en baten. Die worden voor drie jaren of korter geraamd. Het totaal van de structurele en incidentele uitgaven minus de inkomsten leidt tot het totale resultaat van de gemeentebegroting. Begrotingsoverschotten of -tekorten worden gemuteerd op de algemene reserve.

2. Voldoende weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen geeft de verhouding weer tussen onze weerstandscapaciteit (algemene reserve en de stelpost onvoorziene uitgaven) en de financiële risico's. Die verhouding drukken we uit in de ratio van ons weerstandsvermogen. Is de ratio tussen de 0,8 en 1,2 dan beschikken we over voldoende buffer om risico's op te vangen zodat ze geen bedreiging vormen voor onze financiële positie.

Het rijk heeft de afgelopen jaren heel wat taken naar de gemeenten en zeker ook naar centrumgemeenten overgeheveld. De financiële middelen om die taken naar behoren uit te voeren zijn niet navenant gegroeid waardoor we financieel inmiddels veel te strak in het pak zijn genaaid. Wij hebben jarenlang een uiterst zorgvuldig financieel beleid gevoerd en in diverse bezuinigingsrondes echt alle lucht uit onze begroting geperst.

Gezien diverse ontwikkelingen (coronacrisis, economische verwachtingen, formatie nieuw kabinet, herverdeling Gemeentefonds, Doetinchem 2036, etc.) is het ons nog gelukt om voor het jaar 2022 een structureel sluitende begroting te hebben, echter voor de volgende jaarschijven lukt ons dit niet. Zoals uit hoofdstuk 2 'Beleidsmatige hoofdlijnen' blijkt, maken we krachtige beleidsinhoudelijke keuzes om doelen te bereiken voor Doetinchem 2036 en de gevolgen van de coronacrisis op te vangen. Het gaat om investeringen voor de lange(-re) termijn, waarbij de kosten voor de baat gaan. Dat heeft uiteraard ook gevolgen voor het weerstandsvermogen en daarbij behorende weerstandsratio. In de komende P&C documenten zullen we op basis van de actuele stand van de hiervoor genoemde ontwikkelingen, keuzes maken voor de financiële uitgangspunten in relatie tot onze beleidsinhoudelijke doelen. Het streven is hierbij om de financiële uitgangspunten in ogenschouw te houden. Met de voor de kadernota gemaakte financiële keuzes zorgen we ervoor dat de begroting 2022 structureel en reëel in evenwicht is zoals bedoeld in artikel 189, lid 2 Gw. Daarmee mogen we ervan uitgaan dat onze provinciale toezichthouder t.z.t. de gemeentebegroting 2022 goedkeurt en we onder repressief toezicht blijven vallen. Meerjarig lukt het vooralsnog niet een sluitende begroting aan te bieden.

4.2 Financieel meerjarenperspectief van de kadernota 2022

Het uitgangspunt voor het financieel meerjarenperspectief van de kadernota 2022 is de geamendeerde begroting 2021. In de periode na het vaststellen van de geamendeerde begroting 2021 heeft zich een aantal ontwikkelingen voorgedaan die zijn verwerkt in onderstaand meerjarenperspectief. Dat betreffen de resultaten van de circulaire van het rijk over het Gemeentefonds tot en met maart 2021, de financiële resultaten van de jaarstukken 2020 en het Meerjarenperspectief ontwikkellocaties (MPO) 2021. Tenslotte zijn de in hoofdstuk 3 beschreven aanmeldingen vanaf 2021 van invloed op het financieel meerjarenperspectief.

Het financieel meerjarenperspectief van de Kadernota 2022 is weergegeven in onderstaande tabel. Voor een toelichting op de ontwikkelingen in jaarschijf 2021 verwijzen wij u naar de bestuurlijke monitor 2021.

Meerjarenperspectief Doetinchem (bedragen x € 1.000)	2021	2022	2023	2024	2025
Resultaat geamendeerde begroting 2021 t.g.v./t.l.v. alg. reserve	100	1.319	717	-1.288	-1.288
Resultaat jaarrekening 2020	10.330				
Kosten/opbrengsten Corona tlv / tgv reserve Corona	-725				
Bestemmingsvoorstellen	-1.310				
Totaal resultaat jaarrekening	8.295	0	0	0	0
MPO 2021 (mutaties tov MPO 2020)	-304	404	54	66	0
Septembercirculaire 2020 Gemeentefonds	1.061	468	557	775	775
Decembercirculaire 2020 Gemeentefonds	-1	-1	0	0	0
Maartcirculaire 2021 Gemeentefonds (Corona)	0	0	0	0	0
Totaal gemeentefonds	1.060	467	557	775	775
Uitgangspositie kadernota '22 en begroting '22-'25	9.151	2.190	1.328	-447	-513
Aanmeldingen programma's 1e monitor 2021 en kadernota 2022:	-6.670	-1.815	-1.964	-1.664	-1.476
Herverdeling Gemeentefonds			PM	PM	PM
Verdeelmodel Beschermd wonen (saldo-effect inkomsten/uitgaven)			PM	PM	PM
Kosten Corona	-1.358	-90	PM	PM	PM
Kosten Corona tlv reserve Corona	1.358	90	0	0	0
Totaal ontwikkelingen	-6.670	-1.815	-1.964	-1.664	-1.476
Netto resultaat 1e BM 2021 en KN 2022 tgv/tlv algemene reserve	2.481	375	-636	-2.111	-1.989

Uit bovenstaand overzicht blijkt dat jaarschijf 2022 sluit met een positief saldo van € 375.000.

Dit resultaat is opgebouwd uit incidentele en structurele lasten en baten (zie onderstaande tabel). Om onder repressief toezicht te vallen, vraagt de provincie om een structureel sluitend meerjarenperspectief. Zie daarvoor de rij 'Totaal structureel resultaat kadernota 2022 (A)' in onderstaande tabel.

Als dat niet lukt, zijn er twee opties om toch onder repressief toezicht te vallen:

1. Een structureel sluitende jaarschijf 2022, of;
2. Een structureel sluitende jaarschijf 2025.

Bij de structureel sluitende jaarschijf 2025 kijkt de toezichthouder kritisch naar het realiteitsgehalte van de begroting. Zo moeten er hele concrete bezuinigingsplannen liggen die leiden tot de sluitende begroting 2025.

Uit rij (A) in onderstaand overzicht blijkt dat we een voordelig structureel resultaat 2022 van € 88.000 ramen. Met de voor de kadernota 2022 gemaakte financiële keuzes zorgen we ervoor dat de begroting 2022 structureel in evenwicht is zoals bedoeld in artikel 189, lid 2 Gw. Dit wil zeggen dat de er geen structurele lasten worden gedekt met incidentele baten.

Meerjarenperspectief Doetinchem (bedragen x € 1.000)	2021	2022	2023	2024	2025
Structurele ontwikkelingen					
Structureel resultaat geamendeerde begroting 2021	766	708	727	-1.288	-1.288
Blok 1 Nieuwe structurele ontwikkelingen in de kadernota 2022	-427	-1.087	-1.326	-1.376	-1.476
Blok 2 Structurele doorwerking overige P&C documenten	0	0	0	0	0
Blok 3 Ontwikkeling gemeentefonds	1.060	467	557	775	775
Herverdeling gemeentefonds	0	0	PM	PM	PM
Totaal structureel resultaat kadernota 2022 (A)	1.399	88	-42	-1.889	-1.989
Incidentele ontwikkelingen					
Incidenteel resultaat geamendeerde begroting 2021	-666	611	-10	0	0
Blok 1 Nieuwe incidentele ontwikkelingen in de kadernota 2022	-6.243	-728	-638	-288	0
Kosten corona t.l.v. de reservering Corona	-1.358	-90	PM	PM	PM
Blok 2 Incidentele doorwerking overige P&C documenten	7.991	404	54	66	0
Blok 3 Ontwikkeling gemeentefonds	0	0	0	0	0
Kosten corona t.l.v. de reservering Corona	1.358	90	0	0	0
Totaal incidenteel resultaat kadernota 2022 (B)	1.082	287	-594	-222	0
Totaal resultaat kadernota 2022 (A+B)	2.481	375	-636	-2.111	-1.989

4.3 Vermogenspositie

Het financieel perspectief is direct van invloed op de algemene reserve en daarmee ook op onze vermogenspositie. De algemene reserve vertoont nu het volgende beeld:

Meerjarenprognose algemene reserve (bedragen x € 1.000)	2021	2022	2023	2024	2025
Stand 1 januari (geamendeerde begroting 2021)	12.044	14.766	15.436	15.108	13.299
rente (omslagrente 2,0%)	241	295	309	302	266
Saldi meerjarenperspectief 2021-2025	2.481	375	-636	-2.111	-1.989
Totaal algemene reserve	14.766	15.436	15.108	13.299	11.576

Zoals hierboven beschreven, is voldoende weerstandsvermogen één van de financiële uitgangspunten voor de begroting. Dat geeft de verhouding weer tussen onze weerstandscapaciteit (algemene reserve en de stelpost onvoorziene uitgaven) en de financiële risico's. Die verhouding drukken we uit in de ratio van ons weerstandsvermogen. Is de ratio tussen de 0,8 en 1,2 dan beschikken we over voldoende buffer om risico's op te vangen zodat ze geen bedreiging vormen voor onze financiële positie. In deze kadernota hebben we de financiële risico's geactualiseerd ten opzichte van de geamendeerde begroting 2021. Zie daarvoor bijlage 1.

De meerjarige ontwikkeling van de weerstandsratio laat op basis van het financieel meerjarenperspectief uit deze Kadernota een verloop zien van circa 1,43 in 2022 naar 0,97 in 2025. Dat betekent dat we ondanks het sombere financieel meerjarenperspectief, naar huidige inzichten toch een weerstandsratio hebben die in de komende jaren boven onze minimumnorm ligt.

Risico's	2021	2022	2023	2024	2025
<i>Bedragen x € 1.000,-</i>					
Totaal gekwantificeerde risico's	10.385	11.285	11.985	11.985	11.985
Weerstandscapaciteit	2021	2022	2023	2024	2025
<i>Bedragen x € 1.000,-</i>					
Algemene reserve per ultimo	14.766	15.436	15.108	13.299	11.576
Stelpost incidentele onvoorziene uitgaven	80	80	80	80	80
Totale beschikbare weerstandscapaciteit	14.846	15.516	15.188	13.379	11.656
Ratio weerstandsvermogen	1,43	1,37	1,27	1,12	0,97

Bijlage 1: Overzicht risico's in relatie tot de weerstandscapaciteit

In deze bijlage geven we een actualisatie van de risico's in de gemeentebegroting in relatie tot de weerstandscapaciteit (= algemene reserve + stelpost incidentele onvoorziene uitgaven).

Allereerst ziet u het overzicht risico's en de weerstandscapaciteit, met daaraan gekoppeld de ratio van het weerstandsvermogen (= de verhouding tussen risico's en weerstandscapaciteit). Vervolgens geven we een korte toelichting op de reguliere risico's in de kadernota 2022. De informatie is een actualisatie van de begroting 2021 en de jaarstukken 2020.

1. Overzichten risico's en weerstandscapaciteit; en ratio weerstandsvermogen

Risico's	2021	2022	2023	2024	2025
<i>Bedragen x € 1.000,-</i>					
Sociaal domein incl. Beschermd wonen	4.000	4.100	4.100	4.100	4.100
Verbonden partijen (GR's en BV's gD)	500	500	500	500	500
Ontwikkellocaties (grexten en gebiedsontwikkelingen)	1.935	1.935	1.935	1.935	1.935
Garanties & geldleningen	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000
Subsidies van derden	250	250	250	250	250
Gemeentefonds: reguliere risico's	700	700	700	700	700
Herverdeling Gemeentefonds			700	700	700
Algemene basis AR onvoorziene risico's, w.o. kapitaallasten, lopende procedures	2.000	2.000	2.000	2.000	2.000
Risico's ivm landelijke en regionale beleidsontwikkelingen	0	800	800	800	800
Totaal gekwantificeerde risico's	10.385	11.285	11.985	11.985	11.985

2. Toelichting op de risico's in de kadernota 2022

1. Sociaal domein

Sinds het najaar van 2018 werken we aan het terugdringen van tekorten en transformatie van het sociaal domein, onder de noemer 'Taskforce financiële beheersing sociaal domein'. De Taskforce heeft de opdracht om besparingen te realiseren die zijn verwerkt in de meerjarenbegroting. Het risico bestaat dat de opgenomen taakstellingen niet worden gerealiseerd in het jaar waarin ze zijn geraamd. Hoezeer we sturing geven aan de maatregelen en gevraagde resultaten, het sociaal domein blijft in de basis een open-eind-regeling en dat brengt een meer algemeen risico met zich mee, over het totale sociaal domein.

Daarnaast zijn er nog meer specifieke risico's waar we rekening mee moeten houden. Dat is bijvoorbeeld de afrekening met de regiogemeenten in het kader van taakveld 6.81 (geëscaleerde zorg 18+). Hierbij gaat het om Beschermd Wonen, Maatschappelijke opvang en openbare geestelijke gezondheidszorg. Eveneens houden we voorzichtigheidshalve rekening met risico's aangaande de nieuwe regionale aanbesteding vanaf 2022. We kunnen bijvoorbeeld niet vooruit lopen op het onderhandelingsresultaat, en ook niet of het vooraf ingeschatte aantal cliënten waarop de lumpsumfinanciering gebaseerd is overeen zal komen met de werkelijkheid. Met de investeringen de afgelopen jaren in het dashboard sociaal domein kunnen we dit goed monitoren en gericht bijsturen.

Gegeven de begrotingsomvang van het sociaal domein in combinatie met bovengenoemde risico's schatten we de benodigde weerstandscapaciteit voor 2021 in op € 4 miljoen en vanaf 2022 op € 4,1 miljoen.

2. Verbonden partijen

Tot de verbonden partijen behoren o.a. de gemeenschappelijke regelingen (GR's) en de gemeentelijke BV's. Zie de paragraaf "Verbonden partijen" in de gemeentebegroting.

De risico's van onze verbonden partijen worden op verschillende manieren verwerkt in de gemeentebegroting:

- De deelnemende gemeenten stellen de begrotingen van de GR's vast. Als dit ertoe leidt dat de gemeentelijke bijdragen omhoog moeten om tot een sluitende begroting van de GR te komen, dan wordt dit vertaald in een aanmelding in de kadernota en/of de gemeentebegroting.
- Daarnaast maken we jaarlijks een nauwkeurige berekening van de kosten van nominale ontwikkelingen in de gemeentebegroting, waaronder die voor de verbonden partijen. De berekeningen van de totale kosten voor nominale ontwikkelingen kunnen leiden tot een aanmelding voor nominale ontwikkelingen in de gemeentebegroting. Daar staat tegenover dat we geen afzonderlijk risico voor nominale ontwikkelingen op de verbonden partijen opnemen.
- Blijft, dat enkele van onze gemeentelijke BV's (Buurtplein en Buha) risico's melden in hun begrotingen. Met hen zijn we zowel als aandeelhouder alsmede als opdrachtgever in gesprek over hun eigen mogelijkheden en verantwoordelijkheden voor een totaal sluitende bedrijfsbegroting.

Gegeven bovenstaande ontwikkelingen rekenen we voor de risico's bij de verbonden partijen vanaf 2022 op € 0,5 miljoen weerstandscapaciteit in de algemene reserve.

3. Ontwikkellocaties: grondexploitaties en gebiedsontwikkelingsprojecten

Het Meerjarenperspectief Ontwikkellocaties (MPO) 2021 is het basisdocument. Dit document wordt aan de raad voorgelegd op 8 juli 2021; gelijktijdig met de Kadernota 2022. Het MPO bevat de uitgangspunten, het programma, de resultaten, de financiën en de risico's van de lopende grondexploitaties en gebiedsontwikkelingsprojecten. Deze gegevens vormen de basis voor de kadernota 2022 en de begroting 2022.

In het MPO 2021 is een analyse van de risico's van de ontwikkellocaties opgenomen. Met de daarvoor benodigde weerstandscapaciteit gedurende de komende jaren. Voor de risico's in de ontwikkellocaties rekenen we in de komende jaren € 1,9 miljoen weerstandscapaciteit in de algemene reserve.

4. Garanties en geldleningen

Het bestuur tracht een juiste balans te vinden tussen de wens om maatschappelijke initiatieven te ondersteunen en de financiële houdbaarheid van onze lening- en garantieportefeuille. Daarom heeft de raad op 3 november 2016 nieuwe kaders gesteld. Het ondersteunen van maatschappelijke initiatieven mag de financiële positie van de gemeente niet in gevaar brengen. Bij nieuw te verstrekken garanties en geldleningen maken we uitdrukkelijk de afweging tussen het maatschappelijk belang van het initiatief en het risicoprofiel dat ermee gepaard gaat. Om het risicoprofiel te bepalen, beoordelen we de kredietwaardigheid van de betrokkene en de getroffen risico-beperkende maatregelen zoals gekoppelde zekerheden in de vorm van bijvoorbeeld een hypotheekrecht voor de gemeente. Jaarlijks maken we een actuele analyse van de risico's bij alle verstrekte leningen en garanties. Deze rapportage is als bijlage in de begroting 2021 opgenomen. Op basis van de deze risicoanalyse rekenen we voor risico's in de garanties en leningen € 1 miljoen weerstandscapaciteit in de algemene reserve.

5. Subsidies van derden

Als gemeente zijn we voortdurend op zoek naar subsidiemogelijkheden bij de provincie, landelijke overheid of de Europese Unie. Vaak gaat de subsidie gepaard met cofinanciering van de gemeente. Subsidieverleners stellen een controleprotocol op waarin afspraken met ons als subsidieontvanger worden vastgelegd. We sturen op maatregelen om de inhoudelijke en procedurele afspraken na te komen. Als we niet aan de voorwaarden voldoen moeten we de subsidies terugbetalen. Naar huidige inzichten voldoen we aan de afspraken en voorwaarden. Gegeven de omvang van het totale subsidiebedrag en de veelheid aan subsidievoorwaarden, houden we € 250.000 in de algemene reserve beschikbaar voor mogelijke risico's bij dit onderwerp.

6. Gemeentefonds: reguliere risico's

Wij ontvangen jaarlijks het grootste deel van onze inkomsten via een uitkering van het Rijk in het gemeentefonds. Het risico bestaat dat het Rijk (onverwachts) de bijdrage wijzigt. De ervaring van de afgelopen jaren leert dat de algemene uitkering sterk fluctueert met grote gevolgen voor de gemeentebegroting. Tot deze risico's behoren o.a. de opschalingskorting. We kunnen helaas weinig invloed uitoefenen op de rijksbesluiten over de uitkeringen. Gezien de omvang van de algemene uitkering houden we vanaf 2022 € 0,7 miljoen beschikbaar in de algemene reserve.

7. Hervredering Gemeentefonds

In de afgelopen jaren hebben we het risico als gevolg van de hervredering Gemeentefonds beschreven en gewaardeerd op € 0,7 miljoen per jaar. Begin 2021 zijn de voorlopige uitkomsten van het nieuwe verdeelmodel bekend gemaakt. Die bevestigen het reeds geraamde risico voor de gemeente Doetinchem met een nadeel van € 0,7 miljoen op het klassieke deel van het Gemeentefonds. De fondsbeheerders zien echter in de ontvangen reacties van de Tweede Kamer, de Raad voor het Openbaar Bestuur (ROB) en de VNG aanleiding om het verdeelvoorstel op verschillende onderdelen nader tegen het licht te houden. De minister van Binnenlandse zaken en Koninkrijksrelaties hoopt in juni 2021 met een aangepast verdeelvoorstel te komen. In afwachting van meer duidelijkheid en/of definitieve besluiten door het rijk handhaven we het eerder berekende risico op de hervredering van het Gemeentefonds van € 0,7 miljoen structureel vanaf 2023. Effecten op nieuwe verdeelmodellen uitkeringen sociaal domein zijn hier overigens niet in meegenomen. Die zijn verdisconteerd in het risico van

8. Algemene basis algemene reserve onvoorziene risico's

Niet alle risico's kunnen worden voorzien of met ramingen worden onderbouwd. We willen voor dergelijke risico's een basisreserve aanhouden. Daarom hanteren we een algemene basis in onze algemene reserve voor onvoorziene risico's van € 2 miljoen.

Uit deze algemene basis dekken we ook de risico's voor kapitaallasten en lopende procedures *) als specifieke risico's. De risico's voor de kapitaallasten schatten we in als gering. Bij procedures en handhaving lopen we risico's in een specifieke casus.

****) Handhavingstraject tegen milieubedrijf***

Medio 2019 is een handhavingstraject gestart tegen een milieubedrijf. Lopende het handhavingstraject, in de fase dat bestuursdwang is opgelegd, is het bedrijf failliet verklaard. Het traject is nog volop in uitvoering. Hierover wordt de raad regelmatig (vertrouwelijk) bijgepraat. Op dit moment is niet duidelijk welke kosten mogelijk voor rekening van de gemeente komen. Het uitgangspunt is dat de vervuiler betaalt. Het risico valt binnen de algemene basis voor onvoorziene risico's van € 2 miljoen.

9. Risico's i.v.m. landelijke en regionale beleidsontwikkelingen zonder voldoende middelen naar gemeenten.

De gemeente wordt geconfronteerd met onzekerheden door ontwikkelingen in de maatschappij en door andere overheden, die grote invloed hebben op onze bestuurlijke agenda en op onze financiële positie. Te denken valt aan ontwikkelingen met betrekking tot de Omgevingswet, de Jeugdwet, de energietransitie, het klimaat, etc.

Gegeven de onzekerheden over deze ontwikkelingen kunnen deze vaak (nog) niet worden vertaald in het financieel meerjarenperspectief van de begroting. Om toch een signaal te geven van mogelijke financiële consequenties, reserveren we voor deze beleidsonderwerpen een risicobedrag van € 800.000 in de algemene reserve.

Let op: het bedrag dat als risico is genoemd voor deze onderwerpen is geen reservering die op voorhand wordt gedaan. Het zijn dus geen dekkingsmiddelen voor deze onderwerpen.

Het bedrag geeft een indicatie van de financiële risico's in de gemeentebegroting als gevolg van deze ontwikkelingen. Op termijn zal de raad een besluit nemen over de aanmeldingen voor deze onderwerpen en de financiële dekking in de kadernota en/of gemeentebegroting.